

**ACTIVITEITENVERSLAG
VAN DE
NATIONALE HOGE RAAD
VOOR PERSONEN MET EEN
HANDICAP**

2009-2010

Website <http://ph.belgium.be>
Tel. secretariaat 02/509 82 24
Administratief Centrum Kruidtuin
Finance Tower
Kruidtuinlaan 50, bus 150
1000 BRUSSEL

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
VOORWOORD	4
I. DE NATIONALE HOGE RAAD VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP EN ZIJN WERKING	6
1. De Nationale Hoge Raad voor Personen met een handicap in een notendop.....	6
2. Opdracht van de NHRPH	7
3. Organisatie van het werk binnen de NHRPH	8
1. De organen van de NHRPH.....	8
2. Samenstelling van de werkgroepen	10
3. Denkoefening over de werkwijze van de NHRPH	11
4. NHRPH en maatschappij	12
II. BELANGRIJKE DOSSIERS DIE DE NHRPH HEEFT BEHANDELD IN 2009-2010	14
1. Tegemoetkomingen	14
1. Verhoging van de vrijstelling voor de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden	14
2. Task Force	15
3. Welvaartsaanpassing.....	15
4. Werkgroep medische evaluatie	17
5. Prijs van de liefde	20
6. Nieuwe aanvraagformulieren	22
7. Behandelingsprocedure.....	23
8. Wet betreffende de behandelingstermijn.....	23
2. Kinderbijslag	24
1. Trisomie 21	24
2. Jobstudenten.....	25
3. Gewaarborgde kinderbijslag	27
4. RKW – beheerscomité	27
5. Uitbreiding systeem BKB.....	28
3. Gezondheidszorgen.....	30
1. Het Plan “Chronische ziekten”.....	30
2. Technische raad Rolstoelen	32
3. Advies ALS (2010-21)	33
4. DG Personen met een handicap	34
1. Inleiding	34
2. Doelmatigheidsaudit (Rekenhof)	35

3.	Qual-y-med.....	36
4.	Handiweb.....	37
5.	Callcenter	40
6.	Professionele standaarden van de evaluerende artsen	41
5.	Toegankelijkheid	42
1.	Finance Tower	42
2.	Enig loket	45
3.	De Post.....	45
6.	Mobiliteit	47
1.	Autoverkeer	47
2.	Treinverkeer.....	50
3.	Luchtvaart	55
7.	Juridische bescherming	56
1.	Onkwaamheidsstatuten	56
2.	Voorlopige bewindvoerders	56
3.	Non-discriminatie.....	57
8.	Deelname aan het maatschappelijk leven	58
1.	Verkiezingen	58
9.	Strijd tegen armoede – Inclusie.....	59
1.	Nationaal Actieplan (NAP) Inclusie	59
2.	Economische crisis	60
3.	Fiscale aftrekbaarheid van de kosten voor oppas aan huis.....	60
10.	Tewerkstelling	62
1.	Werkgelegenheidsplan 2009.....	62
2.	Fonds voor Tewerkstelling.....	63
3.	Begeleidingscommissie	66
4.	Werkgroep tewerkstelling.....	67
5.	Ouderschapsverlof	68
6.	Advies nr. 1705 van de Nationale Arbeidsraad	68
7.	Studie inactiviteitsvallen	69
8.	Voorstel tot vermindering van de werkgeversbijdrage.....	70
11.	Internationale dossiers	71
1.	BDF.....	71
2.	VN-verdrag	72
3.	Reglement EG 1371/2007 inzake de rechten en plichten van treinreizigers.....	73
4.	Structuurfondsen	73
5.	Liberalisering van diensten van algemeen belang	74
6.	Academic Network of European Disability Experts (ANED)	74
III. ADVIEZEN 2009 - 2010		75

VOORWOORD

Nu pas het jaarverslag van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een handicap voor 2009-2010?

Rijkelijk laat, dat klopt. Het is dan ook druk geweest: naast de traditionele taken moest ons secretariaat in 2010 ook een website in de drie landstalen uit de grond stampen en onderhouden, waarmee de redactie van het jaarverslag naar de achtergrond verschoof, zeker toen het secretariaat het vanaf 2011 met een medewerker minder moest stellen... Hierbij dus nog eens een oproep aan de bevoegde minister: geef het secretariaat meer personeel!

We besloten van de nood een deugd te maken en er een editie van te maken die de periode 2009-2010 omvat. Naar de toekomst toe zoeken we wel een lichtere formule om sneller een beknopter jaarverslag af te leveren.

Onze website is ondertussen al een hele tijd operationeel. We kregen zelfs het AnySurferlogo voor toegankelijke websites. Onze nieuwtjes en adviezen vindt u voortaan op ph.belgium.be.

2009-2010 was een bewogen periode waarin de gevolgen van de crisis zich lieten voelen. En weer dreigden vooral de zwakkeren het kind van de rekening te worden. Idem voor de personen met een handicap. De Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap (NHRPH) waakte erover dat er op federaal vlak niet werd geraakt aan de rechten van de personen met een handicap. Het aantal adviezen dat we uitbrachten is dan ook aanzienlijk¹.

Ook voor de NHRPH zelf veranderde er een en ander: vanaf januari 2009 vonden de plenaire vergaderingen van de NHRPH en de zittingen van het bureau plaats in de gerenoveerde Finance Tower aan de Kruidtuinlaan. Het secretariaat verhuisde zelfs permanent naar dit gebouw, net als de Directie-generaal Personen met een handicap en het Centrum voor Medische Expertise van Brussel. Van zo gauw we wisten van de nieuwe bestemming hebben we dat dossier met argusogen gevolgd. Ondanks alle beloftes van de betrokken instanties moesten we bij elk bezoek vaststellen dat zelfs dit emblematische gebouw na renovatie nog steeds onvoldoende toegankelijk is voor personen met een handicap. Een van onze leden is er zelfs al lelijk ten val gekomen.

---

¹ De lijst van adviezen van 2009-2010 is achteraan bijgevoegd. U kunt de adviezen ook terugvinden op de website van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap: ph.belgium.be

Ook bij De Post blijft toegankelijkheid het zwakke broertje, zoals u verderop kunt lezen. Wordt vervolgd...

Toch was er ook goed nieuws te melden. Op 2 juli 2009 heeft de permanente vertegenwoordiger van België bij de Verenigde Naties de Belgische ratificeringsinstrumenten van het VN-verdrag inzake de rechten van de personen met een handicap (Engelse afkorting: UNCRPD) officieel neergelegd in New York. Het Belgian Disability Forum (BDF), een van onze partners, heeft daar jarenlang voor geknokt binnen Europa. Het BDF kon daarbij natuurlijk rekenen op onze steun. En niet zonder resultaat: op 1 augustus 2009 verschenen de tekst van het Verdrag en het facultatieve protocol in het Belgisch Staatsblad. Vanaf dan was het UNCRPD van kracht voor België. De deelstaten hebben het Verdrag ook getekend.

Ondertussen stond ook de politieke wereld niet stil. Staatssecretaris voor personen met een handicap Julie Fernandez Fernandez vertrok op 17 juli 2009 naar het Waalse Parlement. Ze werd opgevolgd door Staatssecretaris Jean-Marc Delizée, voorheen Staatssecretaris voor armoedebestrijding. Zijn kabinet was trouwens ook in de Finance Tower gevestigd.

De geschiedenis heeft ons ondertussen geleerd dat 2010 ook een bewogen politiek jaar werd met federale verkiezingen en een aartsmoeilijke regeringsvorming.

Naar goede gewoonte blijft de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap zijn dossiers intussen met de nodige aandacht opvolgen.

Alvast veel leesplezier!

Joke Rombauts
Voorzitter NHRPH

[Inhoudsopgave](#)

I. DE NATIONALE HOGE RAAD VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP EN ZIJN WERKING

1. De Nationale Hoge Raad voor Personen met een handicap in een notendop

Hoewel de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap de laatste jaren aan bekendheid heeft gewonnen, is het geen overbodige taak om hem even kort voor te stellen. We schetsen hier even de ontstaansgeschiedenis en evolutie van de NHRPH om dan zijn opdracht te overlopen.

De Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap, toen nog Hoge Raad voor Gehandicapten genoemd, werd opgericht bij Koninklijk Besluit (KB) van 10 november 1967 en bestond oorspronkelijk uit 24 leden, waarvan 8 hoofdzakelijk de betrokken ministeriële departementen² vertegenwoordigden. Deze oprichting vloeide voort uit het verslag van de werkgroep belast met de studie van het sociaal statuut van de personen met een zware handicap (Koninklijk Besluit van 19/01/1967) waarin de oprichting van een Hoge Raad voor Gehandicapten werd voorgesteld, belast met het bevorderen van een algemeen samenhangend beleid en een doelmatige samenwerking tussen de verschillende betrokken ministeriële departementen en het privé-initiatief.

Als gevolg van de Staatshervorming in 1980 (bijzondere wet van 08/08/1980) werd deze Raad de Nationale Hoge Raad voor Minder-Validen. Tegenwoordig spreken we van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap.

Vanaf 1981 telde de NHRPH 18 leden. De vertegenwoordigers van de kabinetten van de bevoegde ministers en staatssecretarissen worden sindsdien niet meer tot lid benoemd, maar de Eerste Minister en de Ministers bevoegd voor begroting, werk en sociale zaken duiden elk een vertegenwoordiger aan voor de vergaderingen van de NHRPH. Het Koninklijk Besluit van 9 juli 1981 (BS van

---

²Het ging toen om de departementen van de Eerste Minister, de ministers van Begroting, Tewerkstelling en Arbeid, het Gezin en Huisvesting, Volksgezondheid, Sociale Voorzorg, Nationale Opvoeding en Financiën. Met de wijzigingen van 1981 bleven voor de NHRPH de vertegenwoordiging van de departementen van de Eerste Minister en van de ministers van Sociale Voorzorg, Tewerkstelling & Arbeid en Begroting over. Vanaf 1985 nam een vertegenwoordiger van de staatssecretaris voor Gehandicaptenbeleid de plaats in van de vertegenwoordiger van de minister van Sociale Voorzorg.

12/08/1981) bepaalt dat de NHRPH belast is met het onderzoeken van alle problemen inzake personen met een handicap die, overeenkomstig de bijzondere wet op de staats Hervorming van 8 augustus 1980, tot de federale bevoegdheid behoren.

De NHRPH telt sinds 1995 20 leden (KB van 24/01/1995, BS van 03/03/1995). De leden worden benoemd door de Koning voor een periode van zes jaar. De NHRPH wordt telkens samengesteld uit personen met een handicap, hun vertegenwoordigers en deskundigen uit het veld. Het mandaat is vernieuwbaar.

De NHRPH slaagt erin zich te doen gelden als een belangrijke speler op het maatschappelijke middenveld tussen overheid en de personen met een handicap. Dankzij zijn regelmatige contacten met de kabinetten van de bevoegde ministers en staatssecretarissen, de DG Personen met een handicap, de NMBS, etc. kan de NHRPH de juiste mensen samenbrengen, problemen aankaarten, oplossingen suggereren en aldus wegen op het beleid.

2. Opdracht van de NHRPH

Zoals eerder gezegd wordt de opdracht van de NHRPH in het oprichtings-KB als volgt geformuleerd: het bevorderen van een algemeen samenhangend beleid en een doelmatige samenwerking tussen de verschillende betrokken ministeriële departementen en het privé-initiatief. Het verstrekken van adviezen neemt hier een belangrijke plaats in.

Op de eerste plaats komen de verzoeken tot adviesverlening van de directe voogdijoverheid. Die hebben dus hoofdzakelijk betrekking op de tegemoetkomingen aan personen met een handicap. Zo is de minister die bevoegd is voor de tegemoetkomingen aan personen met een handicap verplicht het advies van de NHRPH te vragen met betrekking tot elk ontwerp van koninklijk besluit ter uitvoering van de wet van 27/02/1987.

Op het federale niveau kan de NHRPH ook op eigen initiatief of op verzoek van andere Ministers adviezen verlenen en/of zelf voorstellen indienen, onder meer met het oog op de rationalisatie en de coördinatie van de wettelijke en reglementaire bepalingen. De NHRPH heeft de mogelijkheid om een advies uit te brengen voor elke federale materie die een impact kan hebben op de personen met een handicap. In 2009-2010 heeft de NHRPH 58 adviezen uitgebracht: 32 in 2009 en 26 in 2010.

Die adviezen komen er:

- Op vraag van de Staatsecretaris voor personen met een handicap
- Op vraag van de Minister van Sociale Zaken
- Op vraag van andere ministers
- Op vraag van de NMBS³
- Op eigen initiatief
- Andere actoren op het federale niveau

Deze adviezen – en dan vooral de adviezen op eigen initiatief – tonen de draagwijdte van het transversale sensibiliseringswerk van de NHRPH rond handicap, zowel naar het beleid toe als naar de maatschappij.

De adviezen van de NHRPH zijn niet bindend. Ook al wordt er niet altijd rekening mee gehouden, ze gaan evenmin onopgemerkt voorbij. Vanaf hun verspreiding aan de betrokken ministers en staatssecretarissen zijn de adviezen openbaar. Ze mogen dan ruim verspreid worden.

De NHRPH is een adviesorgaan, maar geen expertisebureau. Voor 'technische' zaken, zoals de technische aspecten van toegankelijkheidsvereisten van gebouwen, wordt een beroep gedaan op gespecialiseerde bureaus.

Natuurlijk beperkt het werk van de NHRPH zich niet tot het uitbrengen van adviezen. Geregeld wordt de NHRPH gevraagd door uiteenlopende actoren van het domein gevraagd om deel uit te maken van externe werkgroepen. Verder verspreidt de NHRPH ook persberichten wanneer dat nodig wordt geacht.

3. Organisatie van het werk binnen de NHRPH

1. De organen van de NHRPH

De NHRPH telt verschillende organen: de Plenaire Vergadering, het Bureau en het Secretariaat.

De **Plenaire Vergadering** is de vergadering van alle leden van de NHRPH. Ze komt samen op vraag van de voorzitter, de heer Jokke Rombauts. Gewoonlijk is dat eens per maand. Zo kan de

---

³ Hiermee bedoelen we de drie maatschappijen van de NMBS-Groep: Infrabel, NMBS en NMBS-holding.

Vergadering de voorstellen van advies goedkeuren en zich uitspreken over alle actuele kwesties en dossiers op federaal vlak die met personen met een handicap te maken hebben.

De Plenaire Vergadering beslist over het uitbrengen van adviezen, het voeren van acties, het oprichten van interne werkgroepen, het aangaan van samenwerkingen of deelname aan externe werkgroepen, ... De agenda bevat altijd de punten "verslag van de werkzaamheden van het Bureau", "verslag van de werkzaamheden van de interne werkgroepen" en "verslagen van de werkzaamheden van de externe werkgroepen".

Er kunnen ook andere mensen op de plenaire worden uitgenodigd om een bepaalde problematiek toe te lichten, om iets voor te stellen, ...: experts, politici, afgevaardigden van de administratie, ...

Het **Bureau** van de NHRPH bestaat uit de Voorzitter en de drie Ondervoorzitters. Dat waren in 2009-2010:

- De heer Joke Rombauts, Voorzitter
- Mevrouw Gisèle Marlière, ondervoorzitster
- Mevrouw Ingrid Borré, ondervoorzitster
- De heer David Lefebvre, ondervoorzitter

De vertegenwoordiger van de voogdijminister van de NHRPH kan door het Bureau worden uitgenodigd op zijn vergaderingen.

Het Bureau vergadert telkens de goede werking van de NHRPH dat vereist of op verzoek van de Voorzitter. Gezien de werkdruk is dat maandelijks.

Het Bureau heeft als taak de werkzaamheden van de NHRPH voor te bereiden en te coördineren. Op het Bureau worden de belangrijkste thema's overlopen en de agenda opgesteld voor de volgende plenaire vergadering.

Voor de dagelijkse werking van de NHRPH is er het **Secretariaat** dat wordt verzekerd door de Directie-generaal Personen met een handicap (DG). Vier agenten van de DG staan in voor de dagelijkse werking van de NHRPH en het BDF. Ze zorgen voor de opvolging van de correspondentie, het voorbereidende werk voor vergaderingen en adviezen, uitnodigingen, het verzamelen van informatie, de verspreiding van documenten, de praktische organisatie, het opstellen van de vergaderverslagen en het ontwerp van jaarverslag, enz.

2. Samenstelling van de werkgroepen

In 2009 heeft de NHRPH nieuwe regels voorgesteld voor het functioneren van de werkgroepen en enkele voorstellen gedaan voor de herverdeling van de leden over de verschillende werkgroepen (via een oproep voor kandidaten).

De samenstelling van de werkgroepen en de nieuwe functioneringsregels werden vastgelegd op de plenaire vergadering van 15 juni 2009. Sindsdien functioneren de werkgroepen volgens de nieuwe procedures, en dat tot tevredenheid van de leden.

De samenstelling en de functioneringsregels van de werkgroepen maken zelf geen deel uit van het huishoudelijk reglement. In het andere geval zou de NHRPH zijn huishoudelijk reglement moeten aanpassen bij elke wijziging in de samenstelling van een werkgroep, wat een vrij zware formele procedure is. De werkgroepen opereren volgens regels die in de plenaire vergadering worden bepaald. Op die manier zijn ze vanzelfsprekend ook bindend.

In 2009 was de NHRPH actief in de volgende werkgroepen (WG):

- externe WG « Luchthaven »
- externe WG « Rolstoelen »
- externe WG « begeleidingscommissie tewerkstelling van personen met een handicap in overheidsdienst »
- externe WG « antidiscriminatie »
- interne WG « tewerkstelling »
- externe WG « medische evaluatie »
- externe WG « structuurfondsen »
- externe WG « Handilab »
- externe WG « Handiweb »
- externe WG « chronische ziekten »
- externe WG « nationale actieplannen sociale inclusie»
- externe WG « Raad van gebruikers van de NMBS »
- externe WG « NMBS »

De externe werkgroepen zijn groepen waarbij het initiatief bij een andere structuur ligt dan de NHRPH. De interne werkgroepen – voor 2009-2010 was er dat maar één - zijn opgericht door de NHRPH die ook voor de organisatie instaat. Hun opdracht is het bepalen van krachtlijnen betreffende actuele thema's die een invloed kunnen hebben op het leven van personen met een handicap. De leden van de werkgroepen komen om de twee maanden samen, waarna ze op de plenaire vergadering standpunten aanbevelen. Die dienen om de denkoefening van de plenaire te voeden en zo tot een advies te komen.

3. Denkoefening over de werkwijze van de NHRPH

Het denkwerk van 2009 over de werkwijze van de NHRPH had betrekking op de noodzaak om de werking van de NHRPH een grotere zichtbaarheid en maatschappelijke participatie te geven.

Een website was de logische en noodzakelijke volgende stap. Daarbij kwam natuurlijk het prijskaartje van een dergelijk project aan bod. Samen met de vertegenwoordigers van de Staatssecretaris voor Personen met een handicap en het bestuur van de FOD Sociale Zekerheid is overeengekomen dat de financiering van een website past binnen de ondersteuningstaak van de FOD Sociale Zekerheid betreffende de NHRPH.

Tijdens de zomer van 2009 werd het lastenboek opgesteld. Het Secretariaat van de NHRPH heeft de bijbehorende offerteaanvraag gelanceerd op 15 oktober 2009.

De verwezenlijking nam een aanvang in 2010 en zal op kruissnelheid komen in 2011. Er wordt veel vooruitgang geboekt in de denkoefening over de deelname van de NHRPH in het kader van het VN-verdrag zoals bepaald in de artikelen 4.3 en 33 (hoe een volwaardige speler worden in de beleidsbepaling bij zaken die een invloed hebben op het leven van personen met een handicap).

Volgende acties van de NHRPH hebben bijgedragen tot een hogere zichtbaarheid.

- Onderhandeling en ondertekening van het Samenwerkingsprotocol tussen het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding (CGKRB) en de NHRPH
- Ondertekening van het contract voor de creatie van de website
- Uitbreiding van het actieterrein van de NHRPH (nieuwe dossiers) en van zijn standpuntinames
- Uitnodigingen voor deelname aan evenementen op grond van zijn representativiteit en onmisbaarheid in debatten over integratie en autonomie van personen met een handicap. Ter illustratie: de uitnodiging van de vereniging GRIP van december 2009 m.b.t. de implementatie van het VN-verdrag in België en de rol van het middenveld daarbij en die van het CGKRB m.b.t. uitbrengen van een brochure over redelijke aanpassingen. Zonder de deelname van de NHRPH te vergeten bij het stofferen van de dossiers van het Belgische Voorzitterschap tijdens het tweede semester van 2010.

- En - *last but not least* : zichtbaarheid in de media. Bij het volgehouden lobbywerk voor de ratificatie van het VN-verdrag voor de rechten van de personen met een handicap heeft de NHRPH steeds getracht zo veel mogelijk mensen te sensibiliseren voor de nieuwe participatiefilosofie van het middenveld en vooral dan van de personen met een handicap zelf voor de ontwikkeling van het Verdrag. In de periode 2009-2010 heeft de NHRPH meerdere persberichten verspreid (over de crisis en de armoede, de ratificering van het VN-verdrag, ...). Ook nam de NHRPH deel aan sensibiliseringsacties voor het grote publiek, zoals de 24-urenactie in het Centraal Station van Brussel op 03/12/2010. Verder beantwoordde de NHRPH vragen van journalisten, zoals in verband met de parkeerkaart.

Het ontwikkelen van de website, de groeiende betrokkenheid van de leden en de contacten met andere instanties maken van de NHRPH een erkende en graag geziene speler wanneer er wordt gebrainstormd over de integratie van personen met een handicap. Op dat vlak heeft de NHRPH inspanningen geleverd om zijn standpunten en ontmoetingen in een structureel en functioneel kader te passen. Het memorandum, de persberichten, de krachtlijnen die naar voren komen uit de arbeid van de werkgroepen, ... : evenveel beleidssporen die de NHRPH wenst voort te zetten, ook in de volgende regeringen!

4. NHRPH en maatschappij

Vanuit een filosofie van mainstreaming drong de NHRPH er bij verschillende politieke verantwoordelijken op aan rekening te houden met de noden van de PMH bij het uitwerken van beleidslijnen in hun respectieve bevoegdheidsdomein.

Vanzelfsprekend waren mevrouw Julie Fernandez Fernandez en de heer Jean-Marc Delizée, de opeenvolgende Staatssecretarissen voor Personen met een Handicap, de belangrijkste bestemmelingen van onze adviezen over de wet van 27 februari 1987 (tegemoetkoming hulp aan bejaarden, bijkomende kinderbijslag, medische evaluatie, prijs van de liefde, ...)

Nog steeds vanuit die visie heeft de NHRPH uit eigen beweging zowel de federale regering in haar geheel als de bevoegde ministers en ook de economische actoren gesensibiliseerd voor de belangrijkste actuele dossiers: de implementatie van het VN-verdrag, het opstellen van de non-discriminatie richtlijn en de

reikwijdte ervan, de toegankelijkheid van openbare gebouwen, het Tewerkstellingsfonds, de uitbreiding van het ouderschapsverlof, de algemene beleidsnota, toegang tot de goederen en diensten van de NMBS, RIZIV-dossiers (rolstoelen, chronische ziekten, ...), ...

Die benadering vloeit logisch voort uit het VN-verdrag, nl. dat het gehandicaptenbeleid geen afzonderlijk beleid meer is en dat iedere beleidsmaker, mandataris van een openbare dienst of economische instantie de mening van de PMH moet vragen en vervolgens hun behoeften moet integreren bij het opstellen en uitwerken van het beleid.

Het feit dat deze benadering steunt op supranationale teksten, betekent niet noodzakelijk dat er in de praktijk spontaan gevolg aan gegeven wordt. Het verkokerde beleid en de blijf-van-mijn-erfreflexen van sommige politieke en economische gesprekspartners zijn vaak onzichtbaar, maar daarom niet minder reëel. Vandaar dat de NHRPH zijn sensibiliseringswerk t.v.v. de nieuwe inclusieve benadering van de PMH moet volhouden en herhalen. Hoe dan ook, het Verdrag is er nu. Het is aan de NHRPH om te blijven sensibiliseren en wanneer nodig voor waakhond te spelen.

Ook het vermelden waard is dat de samenwerking met het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding ondertussen is vastgelegd in een samenwerkingsprotocol van 3 december 2009. Er staat duidelijk in bepaald dat het Centrum en de NHRPH elkaar zullen raadplegen voor structurele dossiers waarbij de expertise van de andere partij een meerwaarde kan betekenen voor de bescherming van de rechten en noden van de PMH, steeds met respect voor ieders bevoegdheden. Er werd meteen een kalender opgesteld met op de agenda een hele reeks dossiers betreffende de toegankelijkheid van gebouwen en dienstverlening vanwege de staat of zijn afgevaardigden.

Last but not least, de NHRPH heeft ook zijn contacten en de informatie-uitwisseling met de adviesraden verstevigd, steeds met eerbiediging van ieders bevoegdheden. De NHRPH legt de nodige ernst aan de dag om de situatie op het terrein zo volledig en correct mogelijk weer te geven, zowel als het om een Belgische gesprekspartner gaat als om een buitenlandse.

Enig wolkje aan de hemel: de afwezigheid van een adviesraad voor PMH in Vlaanderen. De NHRPH hoopt dat Vlaanderen net als Wallonië en Brussel een eigen adviesorgaan voor PMH krijgt en blijft hier ook voor pleiten.

II. BELANGRIJKE DOSSIERS DIE DE NHRPH HEEFT BEHANDELD IN 2009-2010

1. Tegemoetkomingen

1. Verhoging van de vrijstelling voor de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden

Ingevolge onderhandelingen tussen de sociale partners wordt een andere aanwending van de voorgenomen welvaartsaanpassing voorgesteld dan die uit het voorstel van de Minister. Die zal verdeeld worden tussen personen die een minimumpensioen genieten en personen met een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden.

Het doel van de maatregel voor de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden (HAB) is te vermijden dat een deel van wat de begunstigten ontvangen via de verhogingen van het minimumpensioen op 1 juli 2008 en in 2009 zou verloren gaan. Daarom worden de vrijstellingen op het inkomen van deze tegemoetkoming opgetrokken met 4,5%.

De NHRPH heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om zijn eis met betrekking tot de integratietegemoetkoming in zijn advies van 2 februari 2009 (advies 2009-01) te herhalen. De NHRPH zoekt evenwichten en wil dat alle personen in een kwetsbare situatie geholpen worden. Zo kwam de NHRPH tot de volgende prioriteiten in zijn advies (citaat advies 2009-01):

- “De verhoging (...) van de grensbedragen van de categorievrijstelling voor de berekening van de integratietegemoetkoming, toegepast op de “andere” inkomens van de persoon met een handicap (zoals onderhoudsgeld, inkomen van partner dat de grens overschrijdt, ...) tot het bedrag van de inkomensvervangende tegemoetkoming.

De Nationale Hoge Raad voor Personen met een handicap laat bovendien binnen het kader van deze maatregel opmerken dat het absoluut noodzakelijk is om in de toekomst te vermijden dat afwijkingen ontstaan tussen de bedragen van deze categorievrijstelling en die van de inkomensvervangende tegemoetkoming, wat op dit ogenblik het geval is. Beide bedragen moeten integendeel steeds in dezelfde zin verhoogd worden zoals dat vóór 2003 ook het geval was. Bijgevolg stelt

de NHRPH voor om terug te keren naar de formulering van de reglementaire teksten van vóór 2003, namelijk dat de categorievrijstelling moet overeenkomen met het jaarlijkse bedrag van de overeenstemmende inkomensvervangende tegemoetkoming.

- De verhoging van de bedragen van de integratietegemoetkoming voor categorie 1 en 2 "

Het memorandum van 2010 benadrukt de fundamentele voorrang die deze hervorming moet krijgen.

2. Task Force

Een grondige hervorming van het stelsel van de tegemoetkomingen aan personen met een handicap wordt noodzakelijk geacht: de wetgeving dateert al van 1987 en heeft in de loop der jaren talrijke wijzigingen ondergaan. De aanpassingen waren niet steeds op elkaar afgestemd: het geheel is onsamenhangend, complex, en ondoorzichtig voor de betrokkenen geworden. De vraag wordt gesteld of het stelsel nog beantwoordt aan het gestelde doel, en of die doelstelling geactualiseerd moet worden.

Daarom wordt er een werkgroep, Task Force genaamd, opgericht die de krachtlijnen van een hervorming op lange termijn moet uitwerken. De NHRPH juicht dit initiatief toe en sprak zich in zijn advies 2010-09 uit over de gevolgde werkwijze en de samenstelling van de groep.

3. Welvaartsaanpassing

De wet betreffende het Generatiepact van 23 december 2005 voorziet in een welvaartsaanpassingsmechanisme voor socialezekerheidsuitkeringen. Om te voorkomen dat er een grote kloof ontstaat tussen de tegemoetkomingen van het bijstandsstelsel en de socialezekerheidsuitkeringen is in een gelijkaardig mechanisme van welvaartsaanpassing voorzien.

Op 16 en 23 januari 2009 heeft de Ministerraad een aantal sociale maatregelen genomen met als doel het versterken van de koopkracht van bepaalde groepen van burgers.

Op 1 juni 2009 zullen aldus:

1. De gerechtigden op een inkomensvervangende tegemoetkoming een verhoging van hun tegemoetkoming hebben van 2%;
2. De gerechtigden op een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden zullen op dezelfde datum kunnen terugvallen op een neutralisering van het negatief effect van de verhoging van hun minimumpensioen door een verhoging met 4,5% van de bedragen die vrijgesteld zijn voor de berekening van hun tegemoetkoming.

Die aanpassing is helaas niet toereikend. In zijn advies 2010-25 wenst de NHRPH, in volgorde van belangrijkheid, dat het bedrag van de toegekende financiële enveloppe gebruikt wordt om volgende maatregelen te financieren:

- de verhoging met 1% van de bedragen van de inkomensvervangende tegemoetkoming, want onder de armoedegrens;
- voor de berekening van de integratietegemoetkoming: verhoging van de grensbedragen van de categorievrijstelling, toegepast op de "andere" inkomens van de persoon met een handicap (zoals onderhoudsgeld, inkomen partner dat de grens overschrijdt, ...) tot het bedrag van de inkomensvervangende tegemoetkoming;
- verhoging met 1% van de bedragen van de integratietegemoetkoming voor categorie 1 en 2.

Vanaf 1 september 2011 worden volgende maatregelen ingevoerd:

- Verhoging van de inkomensvervangende tegemoetkoming met 2%;
- Verhoging van de inkomensdrempels voor de berekening van de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden met 1,5%;
- Verhoging van de categorievrijstelling voor de berekening van de integratietegemoetkoming met 1,9%.

De NHRPH is verheugd over deze aanpassingen, maar dringt er wel aan om op korte termijn het systeem van de tegemoetkomingen grondig te herzien.

4. Werkgroep medische evaluatie

Bij de leden van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap heerste er al geruime tijd onvrede over de wijze waarop de medische onderzoeken verricht werden. De NHRPH was het niet eens met de te medische benadering die steunde op binnen de medische dienst gemaakte afspraken en die niet ter bespreking aan de NHRPH waren voorgelegd. De NHRPH weigerde zich neer te leggen bij het bestaan van deze interne niet-officiële richtlijnen en wees erop dat die strijdig waren met de geest van de wetgeving.

De NHRPH wil komen tot een systeem dat zo eenduidig, transparant en direct mogelijk is, ook voor de personen om wie het gaat. Op die manier worden verschillen in de beoordeling vermeden.

De NHRPH vond gehoor en de Directie-generaal Personen met een handicap lanceerde het voorstel een "Gezamenlijke Werkgroep tussen de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap en de FOD Sociale Zekerheid" op te richten.

Het mandaat van de werkgroep en alle voorbereidingen werden geregeld in de loop van 2007. Volgens het mandaat is het doel van de werkgroep "een voorstel van richtlijnen op te stellen voor de evaluerende artsen van de DG Personen met een handicap met betrekking tot de toepassing van de medisch-sociale criteria met het oog op de toekenning van de integratietegemoetkoming".

De medische evaluatie moet immers voldoen aan een dubbele vereiste:

1. Omdat er een gelijke behandeling moet zijn van de personen die zich aanbieden voor een medisch onderzoek, zijn bijkomende elementen noodzakelijk die een harmonisering van de evaluatie tussen de verschillende medische centra en de verschillende artsen mogelijk maken;
2. Er is bovendien nood aan transparantie in de toepassing van de criteria bepaald in het Ministerieel Besluit van 30 juli 1987.

De negen vergaderingen die er geweest zijn vonden allemaal plaats gedurende 2008.

De heer Peter Donceel, professor aan de KUL en voorzitter van de werkgroep, stelde op de plenaire vergadering van 16 februari 2009 het eindresultaat voor. Bij die gelegenheid gaf hij een overzicht van de werkzaamheden van de groep.

De opdracht bestond uit het nagaan of een uniform instrument kan worden ontwikkeld voor de toepassing van de schaal. Gedurende de

eerste 6 maanden werden de schaal en de bestaande interpretatie-instrumenten geanalyseerd. Bedoeling was op basis daarvan te komen tot richtlijnen of een consensus te bereiken over de te volgen procedure.

Er bleek een grote eensgezindheid te bestaan om te kunnen beschikken over richtlijnen om de medisch-sociale schaal te beheren. Daarbij moesten keuzes gemaakt worden. Verschillende evaluatoren bleken tot andere resultaten te komen, wat niet correct is ten opzichte van de geëvalueerde persoon.

De volgende vraag was dan of er uit de bestaande richtlijnen een kan gekozen worden die als basis kan gebruikt worden. Er bleek een te grote kloof te bestaan tussen de standpunten. Er was een tendens om het instrument van het RIZIV te volgen, maar er was toch onvoldoende consensus om die te kunnen behouden.

Toch kwam er een oplossing uit de bus. Er werd teruggegrepen naar de Internationale Classificatie van het Functioneren (ICF), zoals uitgewerkt door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Die biedt de volgende voordelen en mogelijkheden:

- Een internationale consensus over terminologie en begrippen rond handicap is uiterst nuttig. Die kan dan ook op nationaal vlak gebruikt worden;
- De ICF bevat nuttige uitgangspunten die bruikbaar zijn voor een medisch-sociale schaal;
- Er kan nagegaan worden of de ICF een voldoende basis biedt voor een synthese van de medische richtlijnen van het RIZIV en van de medische dienst van de DG.

De werkgroep heeft een aantal definities opgesteld:

- Het instrument moet vanuit het biosociale perspectief vertrekken.
- Er moeten verantwoorde keuzes gemaakt worden.
- Het instrument moet inhoudelijk gevalideerd worden.
- Het moet bij voorkeur bruikbaar zijn door alle instanties die ermee werken.
- Het moet publiek gekend zijn (publicatie).
- Er moet een procedure zijn voor de opvolging van de richtlijn.

Over een aantal punten was er consensus, zoals met betrekking tot het gebruik van hulpmiddelen. De kloof bleef bestaan over concrete invullingen.

De werkgroep is tot twee voorstellen gekomen:

Een eerste voorstel gaat uit van de vaststelling dat een vereiste voor een goede evaluatie is een goed beeld te hebben van de te evalueren persoon. Er zijn bijgevolg 2 prioriteiten:

- Het opstellen van een degelijke vragenlijst voor een goed overzicht van de activiteiten en de problemen van de persoon;
- Daarbij wordt best ook vertrokken vanuit het perspectief van de Internationale Classificatie van het Functioneren (ICF).

Het tweede voorstel houdt in dat er een instrument wordt ontwikkeld voor het bepalen van de score. Daartoe kan een werkgroep opgericht worden. Niet alleen de FOD Sociale Zekerheid zou bij die werkgroep betrokken worden, maar ook het RIZIV, en dit onder een gemeenschappelijk voorzitterschap en met de deelname van de NHRPH. Na een testfase zou het nieuwe instrument kunnen worden geïmplementeerd.

Beide voorstellen kregen de steun van alle leden van de werkgroep min één.

De werkgroep sprak zich niet uit over de organisatie van de evaluatie in de verschillende instellingen. Als er een consensus komt, vloeien daar wel mogelijkheden uit voort. Zo zou een herhaling van een medische evaluatie met hetzelfde instrument kunnen voorkomen worden.

Er moet minstens de grootst mogelijke transparantie van de richtlijnen zijn en deze moeten gepubliceerd worden. Dit zou heel wat misverstanden voorkomen.

De heer Donceel, zelf lid van de Geneeskundige Raad voor de Invaliditeit (GVI) bij het RIZIV, weet dat men vanuit de GVI absoluut bereid is om hieraan mee te werken. De vraag moet wel officieel gesteld worden.

Het zijn afzonderlijke voorstellen, bedoeld om door twee verschillende werkgroepen te worden uitgewerkt. De werkgroep medische evaluatie stelde voor ze alle twee uit te voeren.

De heer Donceel meende dat de discussie globaal genomen een positieve ervaring was. Er was een wil tot samenwerking, ook vanwege de DG. Daarom moeten opdrachten met betrekking tot de medische evaluatie (zoals deze), samen gebeuren.

De NHRPH bracht op 16 februari 2009 een positief advies (advies 2009-04) uit met betrekking tot beide voorstellen en vraagt dat de werkgroep voor het eerste voorstel zo vlug mogelijk wordt

opgestart omdat die van onmiddellijk belang kan zijn voor de persoon met een handicap. De NHRPH onderstreept ook het belang van de wil tot samenwerking die bereikt werd.

Met een brief van 4 augustus 2009 wordt het akkoord vanwege minister Onkelinx met de oprichting van een werkgroep RIZIV-Sociale Zekerheid meegedeeld. De werkgroep zou samengesteld zijn uit vertegenwoordigers van de DG Personen met een handicap, het RIZIV, de verzekeringsinstellingen, Medex en het Fonds voor Beroepsziekten. De NHRPH mag één lid sturen die als waarnemer de vergaderingen kan bijwonen.

De NHRPH vindt het jammer niet als partner te kunnen deelnemen aan deze werkgroep, zeker ook wegens zijn ruime praktische kennis op dat vlak.

Intussen is ook duidelijk geworden dat de DG Personen met een handicap (DG) van oordeel is dat het voorstel betreffende de eerste werkgroep te veel overlapt met het project Qual-y-med.

In een brief aan de Staatssecretaris heeft de NHRPH dan ook de vrees geuit dat het concept Qual-y-med niet beantwoordt aan de voorstellen van de werkgroep. De NHRPH vraagt om als volwaardige gesprekspartner erkend te worden en vanaf het begin betrokken te worden.

De NHRPH vindt het frustrerend dat niet verder wordt gebouwd op de verstandhouding die toch in de werkgroep was bereikt. Er waren grote stappen gezet om tot een toenadering van de visies te komen en er was vooral een wederzijds respect gegroeid.

Er is geen officiële reactie ontvangen op dit schrijven. Over de op te richten werkgroep RIZIV-Sociale Zekerheid is niets (meer) vernomen.

5. Prijs van de liefde

De problematiek van de ontoereikendheid van het stelsel van de tegemoetkomingen (« stelsel van 1987 ») m.b.t. de behoeften van de personen met een handicap is niet nieuw. Al jarenlang vraagt de NHRPH aandacht voor de inconsistenties van het systeem en de – soms dramatische – gevolgen voor de personen met een handicap en hun kansen op een menswaardig leven. De NHRPH herinnert er regelmatig aan dat de tegemoetkomingen ruim 15% onder de armoedegrens liggen.

Enkele federale volksvertegenwoordigers zijn niet ongevoelig gebleven voor dat probleem. Er kwamen in 2009 twee wetsvoorstellen om de financiële erkenning van de tegemoetkomingen te verbeteren: door de vermindering op grond van de inkomsten van de partner af te schaffen enerzijds en door de herwaardering van de tegemoetkomingen anderzijds⁴.

In zijn advies van 30 maart 2009 (advies 2009-08) juichte de NHRPH de talrijke initiatieven toe en maakte van de gelegenheid gebruik om de problematiek weer in de ruimere context te plaatsen. Zo benadrukte de NHRPH:

- Algemeen: de noodzaak
  - van een stelsel dat in staat is de financiële behoeften en meerkosten op te vangen die de handicap met zich meebrengt;
  - van het onderbrengen van de tegemoetkomingen in het toepassingsgebied van het sociaalzekerheidsstelsel, zodat die moeten voldoen aan het bestaansminimum;
  - geen rekening meer te houden met de inkomsten bij het berekenen van de integratietegemoetkoming (IT).
- Prioritair: de noodzaak
  - van het verhogen van de tegemoetkomingen en die op zijn minst op het niveau van de armoededrempel te brengen;
  - van het loskoppelen van de berekening van de IT en de inkomsten;
  - van het onschadelijk maken van de werkloosheidsvallen.

De NHRPH sloot zijn advies af met een oproep tot een grondige denkoefening over de reglementering met aandacht voor de behoeften en wensen van de personen met een handicap zelf.

De opeenvolgende Staatssecretarissen voor personen met een handicap bevestigden tegenover de NHRPH allebei belang te hechten aan dat thema. De heer Jean-Marc Delizée, die de omvang van het probleem overigens zeer goed kent, beloofde in 2010 een *think tank* op te richten die de hele reglementering zou doorlichten. Die groep zou dan ook oor hebben voor de vragen en aanbevelingen van de NHRPH.

De NHRPH hoopt vurig dat de werkwijze en reikwijdte van de opdracht van de werkgroep tegemoet kunnen komen aan de reële behoeften van de personen met een handicap en dat ze bijdragen

---

⁴ Het ging respectievelijk om de documenten 1437/001 en 1041/001.

tot het opruimen van de vele hindernissen die de maatschappelijke en economische integratie van personen met een handicap in de weg staan.

6. Nieuwe aanvraagformulieren

De Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap vernam op de website van de Directie-generaal Personen met een handicap dat de administratie, samen met de Dienst Administratieve Vereenvoudiging (DAV), werkte aan de herziening van de aanvraag tot inkomensvervangende tegemoetkoming en/of integratietegemoetkoming (formulier 100), de aanvraag voor de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden (formulier 101) en de respectieve handleidingen.

Hoewel het grote publiek werd uitgenodigd opmerkingen te formuleren, heeft de NHRPH zelf geen informatie gekregen. De NHRPH was niet bij het project betrokken geweest.

De toelichting van de projectverantwoordelijke op de plenaire vergadering van september 2009 schiep geen duidelijkheid. De documenten in kwestie waren intussen al vervangen door andere, nieuwere formulieren:

1. Verklaring voor het verkrijgen van de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming;
2. Ontvangstbewijs van de aanvraag voor het verkrijgen van de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming;
3. Medische vragenlijst voor het verkrijgen van de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming;
4. Verklaring van inkomsten voor het verkrijgen van een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden.

De leden van de NHRPH zijn niet opgetogen over de gang van zaken, vooral omdat blijkt dat de personen die de ontwerpen geëvalueerd hebben allesbehalve representatief blijken voor de persoon met een handicap (advies 2009-33).

Gelet op het grote belang van correcte en leesbare formulieren voor de persoon met een handicap voor wie het inkomen ervan afhangt, heeft de NHRPH zijn medewerking verleend en opmerkingen geformuleerd met betrekking tot de administratieve aangelegenheden.

De NHRPH wenst de nieuwe medische formulieren, en ook het ontbrekende formulier zelfevaluatie, niet te bespreken. De NHRPH is immers eerder al akkoord gegaan met de voorstellen van de medische werkgroep voor nieuwe medische formulieren. Deze voorstellen zijn echter van een totaal ander gehalte.

De NHRPH wil aan elk initiatief meewerken op voorwaarde dat hij een inhoudelijke bijdrage kan leveren.

7. Behandelingsprocedure

De NHRPH moest zich uitspreken over een ontwerp van koninklijk besluit houdende wijziging van het koninklijk besluit van 22 mei 2003 betreffende de procedure voor de behandeling van de dossiers inzake tegemoetkomingen aan personen met een handicap.

De bedoeling was de DG Personen met een handicap de mogelijkheid te geven bij de FOD Financiën gegevens te verzamelen met betrekking tot de onroerende inkomsten van personen met een handicap die een aanvraag indienen voor het bekomen van een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, en in voorkomend geval van de personen die deel uitmaken van hun gezin.

Er is betreffende dit voorstel een adviesaanvraag geweest gericht aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De leden van de NHRPH gingen akkoord met het ontwerp van besluit (advies 2009-9).

In 2010 bleef de gegevensuitwisseling tussen de FOD Financiën en de DG problemen geven. De NHRPH blijft de zaak volgen.

8. Wet betreffende de behandelingstermijn

De wet van 13 maart 2009 (BS 27 maart 2009), tot wijziging van artikel 8bis van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap, om de wachttijd voor de vaststelling van een handicap in te korten, bepaalt dat de termijn vanaf 1 januari 2010 niet meer dan 6 maanden mag bedragen.

In een advies van 16 november 2009 (advies 2009-27) met betrekking tot het ontwerp van koninklijk besluit dat in uitvoering

van de wet genomen werd, drukte de NHRPH de wens uit tot nog kortere termijnen te komen. Wel mag de persoon met een handicap die wegens onvoldoende medewerking van derden niet tijdig de nodige gegevens krijgt niet worden bestraft.

2. Kinderbijslag

1. Trisomie 21

Het koninklijk besluit van 12 februari 2009 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 maart 2003 tot uitvoering van de artikelen 47, 56septies en 63 van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders en van artikel 88 van de programmawet (1) van 24 december 2002 (BS van 16 maart 2009), voerde een wijziging door inzake de medische evaluatie van zeer jonge kinderen die lijden aan het downsyndroom.

In geval van genetische of chromosoomaandoeningen waarvan de evolutie gewoonlijk nadelig is op het vlak van de motorische en geestelijke ontwikkeling - zodat normaal gezien een ontwikkelingsquotiënt van minder dan 60 wordt vastgesteld binnen de twee eerste levensjaren - wordt de ongeschiktheid vastgesteld op 66% vanaf de geboorte.

Nu blijkt dat wanneer de artsen van oordeel zijn dat er niet voldoende pogingen ondernomen werden om de score op te drijven, de retroactieve maatregel wordt uitgesteld en er een tweede verslag wordt gevraagd.

De NHRPH is van oordeel dat het stellen van bijkomende voorwaarden niet overeenstemt met de geest van het koninklijk besluit en interpelleert de medische dienst.

Het hoofd van de medische dienst bevestigt korte tijd later in richtlijnen aan de dienst dat de wet ter zake zeer duidelijk is en stelt dat in de bedoelde situatie de ongeschiktheid bepaald wordt op 66% vanaf de geboorte.

Aangezien het niet eenvoudig is het ontwikkelingsquotiënt bij zeer jonge kinderen te bepalen en de foutenmarge vrij groot is, wordt aangeraden deze kinderen ambtshalve te herzien na hun tweede verjaardag. De NHRPH was tevreden met het bereikte resultaat.

2. Jobstudenten

Al een hele tijd geleden was de aandacht van de NHRPH gevestigd op een probleem in de wetgeving betreffende de kinderbijslag: studenten met een handicap die voor vakantiewerk kiezen verliezen hun bijkomende kinderbijslag bij het begin van de arbeidssituatie. Zij moeten bovendien een nieuwe medische evaluatie ondergaan achteraf om weer aanspraak te maken op de bijkomende kinderbijslag. Alleen al de inschrijving als werkzoekende, zonder dat de betrokkene één enkele vergoeding of betaling heeft ontvangen, geeft aanleiding tot de stopzetting van de bijkomende kinderbijslag.

In de loop van 2008 was al een regeling uitgewerkt die een stap in de goede richting betekende. Nog steeds was het onderliggende principe echter dat een jongere met een handicap niet geschikt is om buiten het milieu van de beschutte werkplaats een beroepsactiviteit uit te oefenen. Doet hij/zij dat toch of geeft hij/zij te kennen dat te willen doen, dan wordt er de veronderstelling aan gekoppeld dat de toestand aanzienlijk verbeterd is. Er is dus sprake van een "nieuw feit".

De NHRPH was echter vastbesloten te blijven ijveren voor een volledige gelijke behandeling van alle jobstudenten en herinnerde de Staatssecretaris systematisch aan de gedane belofte de discriminaties ongedaan te zullen maken.

Het ontwerp van koninklijk besluit dat de discriminaties wegwerkt, werd aan de plenaire vergadering voorgesteld op 15 juni. Er is een versoepeling van de activeringsgrenzen van de jonge persoon met een handicap. Wat nu bestaat (de bijkomende kinderbijslag wegens handicap) wenst men te behouden en verder uit te bouwen: zo wil men de bijkomende kinderbijslag ook toekennen in dezelfde gevallen waarin een valide kind het recht op de gewone kinderbijslag behoudt.

De activiteit van een jobstudent geeft geen aanleiding tot de verzekeringsplicht als ze wordt uitgeoefend gedurende hoogstens 23 dagen tijdens de maanden juli, augustus en september en gedurende maximaal 23 dagen tijdens de overige 9 maanden (dit is het bestaande artikel 12).

Er zijn nog omstandigheden waarin valide kinderen hun gewone kinderbijslag blijven behouden. Onder dezelfde voorwaarden zal dat met de wijziging ook kunnen voor de bijkomende kinderbijslag van personen met een handicap. De activiteitsgrens speelt niet meer mee: de referte is wat geldt voor valide kinderen.

Dit is het artikel 62:

- De jongere die nog geen 18 jaar is: er is geen enkele voorwaarde;
- Het kind met een leerovereenkomst of een leerverbintenis: er is een bepaalde grens die niet mag overschreden worden;
- Het kind dat onderwijs volgt (meer dan 18 jaar): per trimester minder dan 240 uur werken, voortaan geen activiteitsgrenzen meer;
- De student die de verhandeling nog niet klaar heeft: de grens is 240 uur per kwartaal;
- Een jonge ingeschreven werkzoekende in wachttijd: er is een inkomensgrens.

Het probleem van de student die tewerkgesteld is en voorheen dus automatisch opgeroepen werd voor een nieuw medisch onderzoek, is uitdrukkelijk geregeld in het koninklijk besluit van 2003, en niet in een omzendbrief.

In principe mag met een tewerkstelling geen rekening gehouden worden voor een herziening. Het kinderbijslagfonds kan geen herziening meer vragen. Dit kan alleen nog door een commissie van artsen van de DG Personen met een handicap. Die beslist of er voldoende elementen zijn om tot een herziening over te gaan. Het feit van de tewerkstelling kan niet als voorwaarde gelden.

De leden merkten op dat het ontwerp van koninklijk besluit bepaalt dat het besluit in werking treedt op de eerste dag van de tweede maand na die waarin het is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Volgens de administratie is dit ingegeven door het voorzien van mogelijke problemen met de informaticaprogramma's. Dit betekent dat deze regeling niet geldt voor de op til zijnde vakantieperiode zomer 2009. De NHRPH vroeg bijgevolg dat het besluit in voege zou treden op 1 juli.

De NHRPH heeft een gunstig advies gegeven (advies 2009-19), maar het feit dat de gunstige regeling nog niet van kracht was voor de grote vakantie van 2009 wordt als een gemiste kans bestempeld.

Het koninklijk besluit van 9 februari 2010 tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 mei 1991 tot uitvoering van de artikelen 47, 56septies en 63 van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders en van artikel 96 van de wet van 29 december 1990 houdende sociale bepalingen verscheen in het Belgisch Staatsblad van 26 februari 2010. Dit besluit heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2010.

3. Gewaarborgde kinderbijslag

Aan de NHRPH wordt gevraagd een advies uit te brengen over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 oktober 1971 tot uitvoering van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag en het koninklijk besluit van 26 oktober 2004 tot uitvoering van de artikelen 42bis en 56, §2, van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders.

Het ontwerp heeft een beperkte draagwijdte. Twee bestaande Koninklijke besluiten worden aangepast: dit betreffende de uitvoering van de wet gewaarborgde gezinsbijslag, en dit inzake de definitie van de rechthebbende met personen ten laste.

Er wordt nu duidelijk gezegd dat met bepaalde inkomens geen rekening mag gehouden worden. Er wordt daarbij gefocust op een beperkt inkomen: tegemoetkomingen die een vermindering of verlies van zelfredzaamheid moeten opvangen. Dit zijn: hulp aan derden, integratietegemoetkoming en tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden.

De NHRPH brengt een positief advies (advies 2009-02 en 2009-10) uit, maar vraagt een overgangsregeling, want de kans bestaat dat personen die nu rechten verwerven hun dossier niet op tijd kunnen regelen.

4. RKW – beheerscomité

In het kader van het dossier 'bijkomende kinderbijslag jobstudenten' had de NHRPH al in de loop van 2008 aan de Minister van Sociale Zaken gevraagd de mogelijkheid te onderzoeken van een vertegenwoordiging van de NHRPH bij de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers (RKW). De bedoeling was in de dossiers tijdig en proactief aandacht voor de dimensie handicap te kunnen vragen, zodat een aantal problemen zich niet zouden stellen.

De Minister heeft geantwoord dat het beheerscomité van oordeel is dat het niet mogelijk is een gunstig gevolg te geven aan dit verzoek. De NHRPH wordt wel telkens geïnterpelleerd als de regelgeving wijzigt. De samenstelling van het beheerscomité is bovendien reglementair bepaald.

Leden van de raad zijn van mening dat met betrekking tot de grote hervormingen advies wordt gevraagd, maar er zijn ook wetswijzigingen die niet aan de NHRPH werden voorgelegd.

Het bureau van de NHRPH stelt dat het niet de bedoeling is naar alle vergaderingen van de RKW te gaan. Alleen als er wijzigingen zijn aan de regelgeving of een gedachtewisseling rond bijkomende kinderbijslag zou de NHRPH als extern deskundige uitgenodigd kunnen worden als dit punt op de agenda voorkomt. De NHRPH zou ook toelichting kunnen geven bij zijn adviezen.

Een brief in deze zin is naar de Minister gestuurd, maar die is zonder antwoord gebleven.

5. Uitbreiding systeem BKB

Ingevolge een adviesaanvraag van mevrouw de staatssecretaris sprak de plenaire vergadering zich in zijn vergadering van 2 februari 2009 uit over de laatste fase van de uitvoering van het nieuwe systeem van de bijkomende kinderbijslag (BKB). De hervorming werd daarmee uitgebreid naar kinderen geboren vóór september 1993.

Vanaf 1 mei 2009, datum waarop die laatste fase van de uitbreiding in werking treedt, kunnen alle kinderen geëvalueerd worden volgens de nieuwe regeling van 2003. Dit betekent dat de evaluatie rekening houdt met drie pijlers in de plaats van één: fysieke of mentale ongeschiktheid, de activiteit en participatie van het kind en de gevolgen voor de familie. Onder meer kinderen met een chronische aandoening die dagelijks een noodzakelijke behandeling moeten ondergaan kunnen nu in aanmerking komen voor een bijkomende kinderbijslag.

De gehanteerde principes zijn de volgende:

- Het voordeel van de hervorming geldt alleen voor wie een aanvraag indient, zonder aanvraag blijft men in de oude regeling;
- Voor kinderen geboren vóór 1993 kan de retroactiviteit slechts tot 1 mei 2009 lopen, anders blijft men in de oude regeling;
- Er is een automatische herziening indien gunstig voor het kind. Als de nieuwe regeling niet gunstig is, is er geen retroactieve werking;
- In de huidige regeling wordt de tegemoetkoming geschorst als het kind ingeschreven is als werkzoekende. Voortaan zal men niet meer systematisch uitgenodigd worden voor een nieuw medisch onderzoek: de kinderbijslagkas zal aan de geneesheer

van de FOD Sociale Zekerheid nieuwe inlichtingen meedelen. Het is de arts van de FOD die beslist of er een herziening komt.

De NHRPH heeft een positief advies (advies 2009-02) gegeven, maar vroeg toch aandacht voor de volgende punten:

1. Het is absoluut noodzakelijk dat de betrokken gezinnen uitgebreid geïnformeerd worden.
De bepalingen die een oplossing zouden moeten bieden voor de kinderen, die - telkens zich een nieuw feit voordoet dat mogelijk te maken heeft met een verbetering van hun situatie - aan een herziening onderworpen worden, volstaan in geen geval. De NHRPH stelde in zijn advies: "Deze situatie doet zich inzonderheid voor wanneer de jonge persoon met een handicap zich als werkzoekende inschrijft. Er kan geen enkel objectief element gevonden worden om in deze omstandigheid welke maatregel dan ook, zij het de "eenvoudige" mededeling aan de medische dienst van de Directie-generaal Personen met een handicap, en de beslissing tot herziening op verzoek van de geneesheer, te rechtvaardigen. Dergelijke maatregelen staan haaks op de pogingen om jonge personen met een handicap op de arbeidsmarkt te introduceren."
2. Een systeem van verworven rechten moet voorzien worden waardoor kinderen die geen herzieningsaanvraag indienen in het oude systeem kunnen blijven.
3. Elk onderscheid tussen "valide" en "niet-valide" kinderen moet zo snel mogelijk worden weggewerkt.

Ingevolge dit advies werd de tekst van het ontwerp aangepast in die zin dat de inschrijving als werkzoekende op zich geen aanleiding mag geven tot een herziening.

Het koninklijk besluit van 26 april 2009 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 maart 2003 tot uitvoering van de artikelen 47, 56septies en 63 van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders en van artikel 88 van de programmawet (I) van 24 december 2002, verscheen op 7 mei 2009 in het Belgisch Staatsblad.

Een vraag om verduidelijking werd gesteld. Een jongere die begon te werken en een erkenning van 66% had, ontving verder de bijkomende kinderbijslag tot de leeftijd van 21 jaar. Met de uitbreiding van het nieuwe systeem tot alle leeftijdscategorieën is het onduidelijk of de jongere met een bijkomende kinderbijslag op basis van pijler 2 en 3 en met een ongeschiktheid van minder dan 66% die begint te werken, het recht op de bijkomende kinderbijslag behoudt tot de leeftijd van 21 jaar.

De Rijksdienst voor kinderbijslag bevestigt dat er geen verschil in behandeling is tussen het kind dat minder dan 66% ongeschikt is (in de nieuwe regeling minder dan 3 punten in de 1ste pijler, maar minstens 6 punten voor de 3 pijlers samen), en het kind dat meer dan 66% ongeschikt is.

3. Gezondheidszorgen

1. Het Plan "Chronische ziekten"

In het kader van het plan "Chronische ziekten" van mevrouw Onkelinx, Minister van Volksgezondheid, werd bij het RIZIV een werkgroep 'Chronische ziekten' opgericht. De NHRPH werd in die werkgroep door twee leden vertegenwoordigd.

Het doel was criteria te bepalen die toelaten het statuut van chronisch zieke automatisch te verkrijgen. Het beschikbare budget was echter beperkt.

Een eerste stap was het definiëren van het begrip 'chronische ziekte' en het groeperen van mogelijke criteria voor het rechtstreeks verkrijgen van het statuut.

Het statuut zou moeten leiden naar administratieve vereenvoudiging, een derdebetalersstelsel, de integratie met de Maximumfactuur (MAF) Chronische ziekten en ook een bescherming tegen ziekenhuissupplementen.

Andere aspecten:

- Moet er een lijst opgesteld worden van chronische ziekten?
- Is de erkenning definitief of gebonden aan een evolutie?

De NHRPH heeft zich over dit probleem uitgesproken en een principieel advies gegeven (advies 2009-20).

De NHRPH is van oordeel dat niet zozeer de pathologie, maar wel de gevolgen van de aandoening in aanmerking moeten worden genomen. Dit is één van de basisbeginselen die de NHRPH in alle dossiers hanteert.

De NHRPH is geen voorstander van het opstellen van een lijst: het net niet opgenomen zijn in de lijst heeft immers zware gevolgen voor de betrokkene.

Chronisch zieken hebben te maken met weerkerende uitgaven, waarvoor een automatische terugbetaling zou kunnen gelden. De leden van de werkgroep werden uitgenodigd zich uit te spreken over de keuze van een model voor het dekkingsplan voor chronisch zieken. Dat gebeurde in advies 2009-32.

Er moest uiteindelijk gekozen worden tussen een volledige dekking van uitgaven voor gezondheidszorgen en apothekerskosten ofwel een model dat geen dekking voorziet voor kosten verbonden aan een verblijf in een bejaarden-, rust- of verzorgingstehuis en evenmin voor medicamenten ter bestrijding van cholesterol en hoge bloeddruk.

Voorgesteld werd ook rekening te houden met een drempel van minimaal 300 euro voor gebeurlijke uitgaven voor 8 opeenvolgende trimesters.

De NHRPH is in principe gewonnen voor het eerste model (volledige dekking), maar vreest dat de drempels voor de patiënten hoog zullen zijn. In dat geval ziet de NHRPH zich genoodzaakt te kiezen voor het andere model, aangezien in het andere geval te veel mensen uitgesloten worden van dit voordeel.

In uitvoering van het Nationaal Kankerplan van minister Onkelinx was er ook sprake van een Observatorium van de chronische ziekten dat in 2010 in werking zou treden. Die structuur wordt samengesteld uit een wetenschappelijke en een raadgevende afdeling. De raadgevende afdeling is essentieel bedoeld voor de vertegenwoordigers van de patiëntenverenigingen en de verzekeringsinstellingen. Bij gebrek aan een federale regering zijn de uitvoeringsbesluiten niet meer gestemd geworden in 2010.

Bij het RIZIV wordt geoordeeld dat de NHRPH niet kan vertegenwoordigd zijn in dit orgaan. Chronische ziekten en handicap zijn voor het RIZIV twee verschillende realiteiten. Vanzelfsprekend kan de NHRPH die zuiver medische benadering die geen rekening houdt met de reële dagelijkse behoeften en rechten van de personen met een handicap niet accepteren.

2. Technische raad Rolstoelen

De plenaire vergadering heeft zich enkele malen over een principiële kwestie uitgesproken naar aanleiding van besprekingen in de Technische Raad Rolstoelen.

Aan de problematiek van de rolstoelen hecht de NHRPH veel belang: het zijn onmisbare maar dure hulpmiddelen.

De vertegenwoordigers in de Technische Raad hebben de indruk dat hun standpunten ernstig worden genomen door de voorzitter, die de adviezen van de NHRPH ook verspreidt onder de leden van de technische raad.

In het algemeen vindt de NHRPH het noodzakelijk voor de gelijke behandeling van alle dossiers zich te beperken tot de algemene toekenningsregels. Desondanks zijn er soms dwingend argumenten om van die algemene regel af te wijken. In dat kader vindt de NHRPH het belangrijk het debat te openen over twee principes naar aanleiding van individuele dossiers.

In een eerste geval vroeg de adviserende geneesheer van de mutualiteit een afwijking, omdat de vergelijking niet alleen moest gemaakt worden met een andere aandoening, maar ook met de ernst van de aandoening voor de persoon zelf. De persoon in kwestie kon zonder een elektrische rolstoel, wegens ernstige ademhalingsproblemen, geen zelfstandig leven leiden.

De vraag die gesteld wordt is of het gerechtvaardigd is ook de ernst van de aandoening in aanmerking te nemen. De NHRPH oordeelde dat niet alleen de pathologie, maar vooral de gevolgen van de aandoening in rekening moeten gebracht worden.

In die context wordt verwezen naar de *International Classification of Functioning, Disability and Health* (ICF) van de Wereldgezondheidsorganisatie. De handicap wordt hier omschreven als een tekortkoming in het functioneren van de persoon die ontstaat als de persoon een obstakel ontmoet in zijn omgeving. Deze definitie is universeel. Het functioneren van de persoon wordt onafhankelijk van de diagnose beschreven. De NHRPH heeft er op aangedrongen dit internationaal erkende systeem ook in België op grotere schaal te gaan gebruiken.

Een tweede geval betrof vrijwilligerswerk: het ging om een persoon die belangrijk vrijwilligerswerk doet en in dat kader over een elektrische rolwagen wenst te beschikken. De voorzitter van de technische raad rolstoelen vroeg of dit werk in aanmerking mag genomen worden, wetende dat het geen betaalde beroepsarbeid

betreft. De NHRPH heeft zich uitgesproken voor het idee vrijwilligerswerk ook in aanmerking te nemen, omdat dit werk voor PMH een middel is om zich in de maatschappij te integreren en hun intellectuele vermogens op een waardevolle manier ten dienste van de maatschappij te stellen. Bovendien is vrijwilligerswerk ook door de Fondsen/Agentschappen van de gemeenschappen en gewesten erkend.

Er is ook het probleem van de verhuur van standaardrolstoelen via een leasing. De bandagisten stellen dat sommige rolstoelen in zeer slechte staat worden terugbezorgd en zijn van mening dat zij niet voor de kosten moeten opdraaien. Ze verdedigen het idee dat de gebruiker verantwoordelijk moet gesteld worden.

De NHRPH stelt in zijn advies (2009-11) onder geen enkel beding te aanvaarden dat de kosten voor het herstellen van (zwaar) beschadigde rolstoelen, onder voorwendsel van de responsabilisering van de gebruiker, zouden afgewenteld worden op de persoon die als "gebruiker" van de rolstoel, geregistreerd staat. Het type-huurcontract van een mobiliteitshulpmiddel aan rechthebbenden opgenomen in een rustoord voor bejaarden of een rust- en verzorgingstehuis, vermeldt rechten en verplichtingen van verstrekker en rechthebbende. Dit contract biedt de verstrekker voldoende waarborgen.

De gebruiker-patiënt en de bandagisten zijn niet de enige betrokken partijen: er zijn nog de ziekenfondsen en de instellingen waar de personen verblijven.

Als een verkeerde prijsberekening gemaakt is waardoor de bandagisten niet (meer) uit de kosten geraken bij het verhuur van rolstoelen, moet opnieuw met de overheid onderhandeld worden en moeten nieuwe afspraken gemaakt worden.

3. Advies ALS (2010-21)

De NHRPH vernam dat er een proefproject liep bij het RIZIV met als doel een voor de patiënt gratis en snel systeem op te zetten voor de terbeschikkingstelling van technische hulpmiddelen (mobiliteitshulpmiddelen, spraakcomputer, omgevingsbesturing, enz.) voor patiënten met Amyotrofe Lateraal Sclerose (ALS) van alle leeftijden die in België wonen. ALS kent namelijk vaak een snel degeneratief verloop, dus moet er snel gepaste hulp worden geboden. Het systeem zou beheerd worden door de vzw (patiëntenvereniging, enz.) die contracten met de erkende verstrekkers afsluit voor het afleveren van het materiaal in het

kader van de ziekteverzekering (stocks, contact met de patiënt, enz.).

Er zou een begeleidingscomité worden opgericht met vertegenwoordigers van de ALS-Liga, van het College van Geneesheren-directeurs en van het bestuur van het RIZIV en van de Fondsen voor de evaluatie en opvolging van het project.

De NHRPH vindt dat een zinvol project, maar formuleerde toch enkele relevante opmerkingen en bedenkingen in zijn advies van 20/09/2010. Zo wil de NHRPH het in te voeren systeem niet beperken tot patiënten met ALS. Het is niet enkel Amyotrofe Laterale Sclerose die aanleiding geeft tot een snel degeneratieve aandoening; ook andere aandoeningen kunnen snel evolueren, bijvoorbeeld sommige MS-aandoeningen, bepaalde kankergevallen, ... Daarom is het ook niet aangewezen dat er slechts één vereniging – in dit geval de ALS-Liga – in dat begeleidingscomité zou zitten.

4. DG Personen met een handicap

1. Inleiding

Tussen de NHRPH en de Directie-generaal Personen met een handicap bestaat een traditie waarbij de DG nieuwe interne evoluties en projecten voorstelt in de plenaire vergadering. Er is ook een vertegenwoordiger van de DG aanwezig op de plenaire vergaderingen. De DG en de NHRPH zijn ook samen werkzaam in een aantal werkgroepen, wat het mogelijk maakt om constructiever en grondiger samen te werken: Handiweb, Medische evaluatie, ... Het Secretariaat van de NHRPH wordt eveneens verzorgd door de DG.

Toch heeft de NHRPH wel eens bedenkingen bij de manier van samenwerken. Regelmatig stelden leden vast dat bepaalde projecten via alternatieve circuits behandeld en geëvalueerd werden, zonder overleg met de NHRPH. Voor die zou er dan alleen op het einde nog een mogelijkheid zijn om vrijblijvend advies te verstrekken. De NHRPH blijft zich verzetten tegen die werkwijze. Wanneer de mogelijkheid bestaat om een bijdrage te leveren bij elke fase van projecten die personen met een handicap direct aangaan, komt dat die projecten alleen maar ten goede.

Hieronder alvast enkele punten van de agenda van de DG waar ook de NHRPH zich mee heeft beziggehouden.

2. Doelmatigheidsaudit (Rekenhof)

Het Rekenhof, onafhankelijke instelling die zelf zijn onderzoeksagenda bepaalt, besloot een doelmatigheidsaudit uit te voeren naar de tijdige behandeling van aanvragen voor tegemoetkomingen voor personen met een handicap. Het gaat hierbij alleen om de eerste aanvraag voor inkomensvervangende tegemoetkoming, integratietegemoetkoming en tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden. Aanleiding is de vaststelling dat de reële behandelingstermijnen nog altijd te hoog zijn, een probleem waarin ook het parlement in hoge mate is geïnteresseerd.

De auditeur van het Rekenhof nam contact op met de NHRPH in het kader van een haalbaarheidsstudie. Het Rekenhof beschouwt de NHRPH als een belangrijke actor in de latere benutting van het auditrapport en beloofde ook uitgebreid toelichting te geven na de publicatie van het eindrapport.

De onderzoeksvragen zijn:

- 1) Worden de aanvragen tijdig afgehandeld?
Het doel is een analyse te maken van de doorlooptijden om een waarheidsgetrouw beeld te krijgen;
- 2) Waarom worden de aanvragen niet tijdig afgehandeld?
Er wordt gezocht naar een volledige verklaring voor het probleem, niet alleen binnen de DG, maar ook bij de ondersteunende diensten van de FOD Sociale Zekerheid, de fiscale administraties en alle overheidsdiensten waarmee informatie wordt uitgewisseld. Ook de regelgeving wordt in het onderzoek betrokken.

Op grond van de mogelijke verklaringen worden dan aanbevelingen op korte en op lange termijn geformuleerd om de behandelingstermijn in te korten. De uiteindelijke bedoeling is de wettelijk vastgestelde afhandelingstermijn in het merendeel van de gevallen te halen.

Het Rekenhof heeft het definitieve rapport eind van 2010 aan het Parlement kunnen overhandigen. De NHRPH zal er daarna een advies over uitbrengen (2011-10).

3. Qual-y-med

De DG Personen met een Handicap liet een studie uitvoeren (Pricewaterhouse en Coopers) naar de kwaliteit van de organisatie en de uitvoering van de medische onderzoeken inzake handicap. Dit project, "Qual-y-med" genaamd, had tot doel na te gaan op welke vlakken die medische onderzoeken kunnen geoptimaliseerd worden.

De belangrijkste aandachtspunten waren enerzijds de dienstverlening aan de aanvragers van een tegemoetkoming en anderzijds een kwaliteitsvolle besluitvorming door de DG die moet leiden tot gegronde en coherente conclusies. De opdracht had betrekking op medische onderzoeken van zowel kinderen als volwassenen.

Om een globaal beeld te hebben van de kwaliteit van de dienstverlening werd niet enkel een interne bevraging georganiseerd, maar werden ook de standpunten van de voornaamste belanghebbenden van de medische onderzoeken ingezameld. Daarom werden ook belangenverenigingen van personen met een handicap gehoord.

De directeur-generaal van de DG personen met een handicap heeft deze studie tweemaal toegelicht tijdens een plenaire vergadering. De NHRPH zelf was niet bij deze studie betrokken. De NHRPH heeft alleen een voorstelling gekregen van de eerste besluiten (deze van PricewaterhouseCoopers, niet van de DG). De voorstelling van de antwoorden op de nieuwe vragenlijst, beloofd voor september, is niet doorgegaan. De NHRPH heeft bijgevolg ook geen evaluatie kunnen geven van het medische formulier zoals nochtans in het vooruitzicht was gesteld.

De kritiek van de leden naar aanleiding van de eerste besluiten betrof onder meer:

- Het samengaan van deze studie en de werkgroep 'medische evaluatie'. In die werkgroep was gezegd dat het niet kon dat er gelijktijdig experimenten waren rond de medische vragenlijst.
De medische werkgroep, waar dit formulier wel ter sprake kwam, was van oordeel dat het helemaal niet voldeed. Er zouden goede resultaten zijn met het formulier, maar een aantal criteria van de werkgroep zijn er niet in opgenomen;
- Een onderhoud tussen een bepaalde vereniging en de directeur-generaal. Die vereniging zou in contact gebracht worden met de medische verantwoordelijken om na te gaan hoe er voor personen met een bepaalde handicap tot een

betere evaluatie kan gekomen worden. Dit doorkruist eveneens het project van de werkgroep 'medische evaluatie'. De NHRPH is aangesteld om het hele middenveld van de PMH te vertegenwoordigen. Het valt dus te betreuren dat gezegd wordt dat met bepaalde groepen apart verder wordt gewerkt terwijl de NHRPH daar buiten wordt gehouden.

- De leden hebben erop gewezen dat in de werkgroep medische evaluatie intens is gewerkt. Twee belangrijke conclusies: de ICF is zeer belangrijk en het is noodzakelijk een goed beeld te krijgen van de zelfredzaamheid. Aangezien er geen rekening is gehouden met de conclusies; hebben de leden van de werkgroep hun ontgoocheling laten blijken.

4. Handiweb

Handiweb, een project van de Directie-generaal Personen met een handicap dat al sinds 2008 loopt is begin 2009 aan bod gekomen. Hoewel niet beëindigd, is het daarna niet meer besproken.

Handiweb had aanvankelijk als doel om alle handelingen met betrekking tot een dossier op elektronische wijze te laten verrichten. Daarna werd besloten in stappen te werken.

In eerste instantie was het de bedoeling de PMH op elektronische wijze een rechtstreekse toegang te bieden tot zijn of haar dossier. Daarbij kan de PMH ook aangeven of hij of zij een aanvraag wil indienen. In een latere fase zou het mogelijk worden ook andere handelingen te stellen.

Een cruciale vraag voor de leden van de NHRPH blijft of de verenigingen van personen met een handicap onder bepaalde voorwaarden rechtstreeks toegang kunnen krijgen tot die internetapplicatie. Niet elke PMH kan met de nieuwe technologie overweg. In dat geval zijn de verenigingen wegens hun vertrouwensrelatie met de PMH het best geplaatst om als tussenpersoon op te treden. Dat is trouwens al het geval voor tal van administratieve handelingen en was ook al mogelijk in het systeem Handitel.

De NHRPH was van bij het begin van mening dat de voorwaarden waaronder de verenigingen toegang zouden krijgen moeten besproken worden in de betreffende werkgroep; ze mogen niet eenzijdig opgelegd worden. De verenigingen voor personen met een handicap hebben hiervoor trouwens een impliciet mandaat

(beraadslaging van het Toezichtcomité van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, nr. 95/58 van 24 oktober 1995, gewijzigd op 12 mei 1998, betreffende de mededeling buiten het netwerk van sociale gegevens van persoonlijke aard door de instellingen van sociale zekerheid aan personen of verenigingen die als mandataris van de sociaal verzekerden optreden) dat niet betwist wordt door de Directie-generaal Personen met een handicap.

De NHRPH uitte al in 2008 zijn bezorgdheid over de evolutie van dit project. De NHRPH wou dat er een representatieve groep samengesteld werd om te bepalen wat de verwachtingen van het publiek waren. Er is nooit gediscussieerd over de inhoud van het project. Het is immers positief dat personen met een handicap in de mate van het mogelijke zelfstandig over hun dossier kunnen beslissen. Op de voorgestelde manier wordt echter een goede traditie van ondersteuning door alle mogelijke sociale diensten gewoon ongedaan gemaakt. Dat is voor de NHRPH de kern van het probleem.

Op de eerste plenaire vergadering van 2009 heeft de heer André Gubbels, directeur-generaal, de filosofie van het project toegelicht. Hij betoogde dat Handiweb past in het geheel van het digitaliseringsproject van de DG. Heel wat openbare instellingen zijn al elektronisch ingeschakeld in de dienstverlening: zoals het Rijksregister, Oorlogsslachtoffers, ...

Voordelen van onlinediensten in de sociale zekerheid zijn onder meer: permanente toegankelijkheid, de verwerking van grote hoeveelheden informatie via een elektronisch loket en een goedkopere dienstverlening.

Met Handiweb zal het volgende mogelijk worden:

- de formulieren online invullen;
- toegang hebben tot de gegevensbestanden;
- zelf de te verwachten tegemoetkomingen berekenen;
- via een uniek loket transacties uitvoeren met meerdere departementen of instellingen;
- op een interactieve manier online toegang hebben tot aanvraagformulieren en ze invullen.

Vanaf 2010 zal men de aanvraag zelf kunnen opvolgen. Vanaf 2011 bestaat de mogelijkheid om zelf online een aanvraag tot tegemoetkoming in te dienen in plaats van via de gemeente. Het is de bedoeling om vanaf 2012 zelf een simulatie van een berekening te kunnen maken.

Er kunnen volgens de directeur-generaal zowel succesfactoren als beperkingen van het project Handiweb opgesomd worden. Handiweb wordt eenvoudig in het gebruik genoemd, en zou

beantwoorden aan gedrag en verwachtingen van de gebruikers. Als beperking wordt de noodzaak van het behouden van de andere kanalen genoemd. Promotie is nodig. Het doelpubliek van Handiweb is uitgerekend een publiek dat vaak nog niet echt mee is met de digitalisering. Het is een noodzaak dit publiek te begeleiden. Sociale diensten en verenigingen moeten daarbij helpen.

De leden van de NHRPH bleven kritisch na deze toelichtingen. Hoe moeten de gebruikers begeleid worden? Hoe kan voorkomen worden dat de gebruikers fouten maken bij hun aanvraag?

Gedurende maanden heeft de werkgroep Handiweb hierover vergaderd. Op de laatste vergadering van 2010 is het besluit getrokken dat het niet mogelijk bleek een groep op te zetten om het project uit te testen. Vanuit de NHRPH zijn voorstellen gedaan die zonder reactie bleven.

Intussen heeft de DG aan een aantal organisaties gevraagd een testgroep samen te stellen zonder medeweten van de officiële werkgroep. De bestaande werkgroep werd hierdoor volledig buiten spel gezet.

Het geloof in de goede afloop van het project heeft dan ook een flinke deuk gekregen. De vertegenwoordigers van de NHRPH in de werkgroep zijn steeds bij hun dubbele stelling gebleven:

- het is aan de persoon met een handicap om te beslissen of hij met het systeem werkt of niet.
- de sociale diensten die de mensen begeleiden moeten toegang hebben om hun cliënten te helpen. De verenigingen van personen met een handicap hebben voorrang om die mogelijkheid te gebruiken: zij hebben een impliciet mandaat om sociale persoonsgegevens over de titularis schriftelijk of telefonisch te bekomen.

Men mag niet uit het oog verliezen dat het om een doelpubliek gaat waarvan een aanzienlijk deel niet gemakkelijk via elektronische weg te bereiken is. De resultaten van de tevredenheidsenquête tonen aan dat slechts 3 à 4% via het internet geantwoord heeft.

Van de andere 96% kan 50% via de sociale diensten geholpen worden. Het callcenter van de DG is hier volgens de werkgroep niet geschikt voor.

Helaas sluit de DG de verenigingen hierbij uit. Er werd in februari 2009 een vergadering gepland waarin uitleg zou gegeven worden over de resultaten van de eerste "workshops" met de gebruikers die de DG op eigen houtje had gezocht. De vertegenwoordigers in de werkgroep hebben geen informatie over de selectieprocedure voor de testgroepen, maar vrezen voor de representativiteit.

Volgens de directeur-generaal zal Handiweb maar werken met behulp van de sociale diensten. Er bestaan al eenvoudige middelen die de toegang mogelijk moeten kunnen maken. De heer Gubbels beloofde dat de NHRPH zal geraadpleegd worden.

Korte tijd later is er een vergadering van de werkgroep Handiweb geweest, met twee punten op de agenda: de toegang tot Handiweb via een systeem van mandaten en de resultaten van de eerste workshops met de gebruikers en de bespreking van de conclusies. Latere vergaderingen in 2010 werden afgelast.

Wat de toegang tot Handiweb betreft was er een unaniem akkoord over de noodzaak dat de gebruikersorganisaties (mits mandaat) rechtstreeks toegang moeten krijgen, enerzijds om de belangen van hun leden verder te blijven behartigen en anderzijds om hun bemiddelingsrol te spelen tot het welslagen van het elektronisch systeem.

5. Callcenter

De Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap heeft ook in 2009 de functionering van het callcenter van de DG Personen met een handicap op de korrel genomen. Het is een oud zeer, zo oud als het callcenter zelf.

De NHRPH vindt het belangrijk dat personen die informatie zoeken met betrekking tot problemen die binnen het bevoegdheidsdomein vallen van de Directie-generaal Personen met een handicap, die inlichtingen zo vlug en zo goed mogelijk kunnen verkrijgen.

Sinds meerdere jaren herbergt de DG een callcenter. Er werd verwacht dat de werking van die dienst gaandeweg een aanvaardbaar peil zou bereiken. Helaas moet de NHRPH tot de vaststelling komen dat de dienstverlening ondermaats blijft. Het gaat dus niet om een tijdelijk probleem. Niet alleen krijgt de NHRPH voortdurend meldingen van grote tekortkomingen, de leden zelf en hun medewerkers uit de verenigingen, ondervinden gelijkaardige problemen.

Het probleem van de wachttijden kan als volgt omschreven worden: een geluidsband met de mededeling "meer dan vijf wachtenden voor u" wordt zonder onderbreking afgespeeld. Tekenend is dat "professionelen", het wachten moe, e-mailadressen van medewerkers van de DG gaan opzoeken om zo toch bij de juiste dienst binnen te geraken. Dat is natuurlijk in strijd met de

oorspronkelijke bedoelingen van het callcenter, dat ook een buffer en doorgeefluik voor de andere diensten van de DG hoort te zijn. Een hoog percentage van de personen met een handicap beschikt niet over het internet en kan deze optie niet uitproberen.

Wie geluk heeft, krijgt toch een medewerker van het callcenter aan de lijn. Als het antwoord niet onmiddellijk kan gegeven worden, volgt de mededeling dat de vraagstelling doorgegeven wordt aan de bevoegde dienst die zelf opnieuw contact zal opnemen met de beller. Professionelen, die toch in een situatie zitten waarin ze druk kunnen uitoefenen, delen mee dat er echter zelden nadien nog contact wordt opgenomen.

Wat erger is, de kwaliteit van de antwoorden wordt door mensen uit het vakgebied als absoluut onaanvaardbaar omschreven. Professionelen van de sector verklaren dat de informatie die gegeven wordt dikwijls onjuist is. Anders gezegd, personen met een handicap worden verkeerdelijk ingelicht over hun rechten.

De Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap heeft voldoende getuigenissen gehoord om niet te twijfelen aan de gegrondheid van de tekortkomingen. Daarom heeft de NHRPH gevraagd dringend een aanvaardbare oplossing te vinden, niet in het minst voor die callcentermedewerkers die hun taak wel naar behoren uitvoeren en nu delen in de blaam.

6. Professionele standaarden van de evaluerende artsen

De directeur-generaal van de Directie-generaal Personen met een handicap kwam op de plenaire vergadering van juni 2009 de affiches voorstellen die in de medische centra zullen uitgehangen worden. Zij zijn een uitvloeisel van de tevredenheidsenquête.

Het is de bedoeling vast te leggen hoe de medische dienst zich moet gedragen als een persoon uitgenodigd wordt voor een onderzoek, zowel wat betreft het onthaal als het onderzoek zelf. Er moet een gemeenschappelijke gedragslijn bepaald worden voor alle artsen, ook voor de aangeduide zelfstandige artsen.

De NHRPH vindt dit een goed initiatief. Wel jammer is dat de affiches geen melding maken van de klachtendienst. In de andere documenten is een duidelijke verwijzing naar de klachtendienst opgenomen. Op de affiches wordt de aandacht gevestigd op de goede houding die moet aangenomen worden.

5. Toegankelijkheid

1. Finance Tower

Mee verhuizend met de DG vanuit de Zwarte Lievevrouwstraat ging de NHRPH voortaan vergaderen aan de Kruidtuin in de FINTO (Finance Tower).

De NHRPH volgt het toegankelijkheidsdossier van het gebouw voor personen met een handicap sinds de aankondiging van de verhuizing in 2007, met in het bijzonder aandacht voor het naleven van de normen in en rond het gebouw. Meermaals heeft de NHRPH de Voorzitter van de FOD Sociale zekerheid geïnterpelleerd. Die herhaalde steeds dat het gebouw in overeenstemming zou zijn met de vereiste architecturale normen van de Stedenbouwkundige Code.

Het oorspronkelijke gebouw, voorheen beter bekend als de toren van het Administratief Centrum, werd helemaal ontmanteld en heropgebouwd met technologisch hoogwaardige materialen en technieken. Er heerste echt hoop dat er rekening ging gehouden worden met de toegankelijkheidsnormen.

Het eindresultaat is zowel ontnuchterend als wraakroepend. Dit gigantische, gloednieuwe openbare gebouw krijgt dagelijks meer dan 3000 werknemers en jaarlijks tienduizenden bezoekers over de vloer: er zijn de medische en sociale onderzoeken tot verkrijging van tegemoetkomingen voor personen met een handicap, maar ook de taxatiediensten voor fysieke en rechtspersonen. En toch is het gebouw niet in overeenstemming met de reglementering!

Het feit dat de FINTO niet universeel toegankelijk is – met inbegrip van personen met een handicap, werknemers en bezoekers – staat symbool voor de ontoegankelijkheid van openbare gebouwen en privégebouwen van openbaar belang in België, zowel bij nieuwe als bij gerenoveerde constructies. Als er al inspanningen gedaan worden, dan blijven het lokale ingrepen zonder visie of structuur. Een aantal steden en gemeenten hebben van de toegankelijkheid van hun regio voor personen met een handicap een prioriteit gemaakt. Wij feliciteren hen daarvoor en steunen hen van harte bij hun initiatieven. Sommige Europese steden zijn de uitdaging aangegaan. Waarom dan niet in België?

Net als bij het voorbeeld van de FINTO situeren de gebreken zich op meerdere niveaus:

- In de lastenboeken worden de toegankelijkheidsnormen jammerlijk over het hoofd gezien, net als de redelijke aanpassingen die de wet voorschrijft.
- Ondanks het niet naleven van de toegankelijkheidsnormen werden de nodige bouwvergunningen uitgereikt.
- De bevoegde ambtenaren hebben geen enkele controle verricht en er werden ook geen sancties opgelegd, hoewel voorzien in de reglementering (de dossiers die wegens tekortkomingen betreffende de toegankelijkheid van gebouwen bij het Parket belanden, worden geseponeerd).
- Gebrek aan coördinatie tussen de economische actoren en de sector.

Kort samengevat: de reglementering bestaat, maar wordt niet toegepast. Jarenlang ijveren voor een tekst die niet toegepast wordt en uiteindelijk ook geen aanleiding geeft tot sancties, het is een bron van frustratie voor de personen met een handicap en de verenigingen die hen verdedigen.

Zonder succes heeft de NHRPH de beleidsmakers geïnterpelleerd. De minister die bevoegd is voor de Regie der Gebouwen beweert zelfs dat de reglementering correct wordt toegepast!

Het persbericht van de NHRPH heeft gedurende enkele dagen voor beroering gezorgd in de pers. En daarna hernam het leven zijn gang... vooral het economisch en financieel leven dan.

Vanaf mei 2009 kreeg de NHRPH te horen dat de medische dienst zou verhuizen. De reden die hiervoor gegeven werd was dat de architectuur van de omgeving zelf een degelijk onthaal van personen met een handicap in de weg stond! De NHRPH heeft hier het advies 2010-11 over opgesteld en dat aan de Minister van Financiën en Institutionele Hervormingen en aan de Regie der Gebouwen bezorgd. Bij de eindredactie van dit jaarverslag stellen we vast dat er nog altijd personen met een handicap worden ontvangen in de FINTO⁵.

Vermelden we tot slot dat er op het federale niveau een meerjarenplan bestaat voor de inventarisatie en de aanpassing van de federale gebouwen van algemeen belang. Dat plan werd

---

⁵ Wel moet worden gezegd dat er ondertussen een reeks werken hebben plaatsgevonden die een deel van de problemen hebben opgelost.

goedgekeurd op de Ministerraad van juni 2007. De NHRPH heeft de Regie der Gebouwen meegedeeld ongerust te zijn over de prioriteitsbepaling en de gebruikte criteria.

Met het Centrum voor de Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding is overeengekomen dat ze de toegankelijkheid van de bebouwde omgeving in overleg zullen onderzoeken voor een grotere zichtbaarheid van de problematiek.

Parallel hiermee wenst de NHRPH in overleg met de bevoegde federale en regionale ministers en de regionale adviesraden een algemene denkoefening te voeren over:

- a) De sensibilisering van de verschillende actoren m.b.t. de bestaande reglementering;
- b) Een verplichte vorming – met inbegrip van voortgezette opleidingen – voor architecten, ondernemers en alle beroepsgroepen;
- c) Een beleid van mainstreaming van de handicap : de noodzaak van rekening te houden met de behoeften van personen met een handicap bij de bouw en inrichting van alle openbare gebouwen en privégebouwen van openbaar belang.
- d) Het betrekken van de organen die personen met een handicap vertegenwoordigen bij het denk- en beslissingsproces;
- e) Empowerment: de nodige kennis beschikbaar stellen voor de personen met een handicap, zodat ze aan de besluitvorming kunnen deelnemen;
- f) De regels aan een verhoogd tempo normaliseren;
- g) De verplichting voor iedere bouwheer om zijn projecten in overeenstemming met de regelgeving te brengen (attest waaruit blijkt dat de toegankelijkheidsregels nageleefd zijn, opgesteld door een erkend studie bureau of een persoon met de nodige bekwaamheid en onafhankelijkheid);
- h) Meer controles door de bevoegde ambtenaren;
- i) Rechtsvervolging van overtreders met burgerlijke rechtsvordering om seponering te voorkomen;
- j) Herziening van de reglementering voor een grotere normalisering.

De heer Jean-Marc Delizée, Staatssecretaris voor personen met een handicap, heeft zelf van de toegankelijkheid van openbare gebouwen een prioriteit gemaakt voor zijn mandaat. De NHRPH wacht nu op de concrete uitwerking van zijn algemene beleidsnota, maar vreest dat er gezien de korte ambtstermijn van de staatssecretaris weinig zal gebeuren.

2. Enig loket

Het bureau van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een handicap vernam dat op het kabinet van mevrouw Onkelinx, minister van Volksgezondheid en Sociale Zaken, gesprekken met de mutualiteiten gevoerd werden rond de invoering van een enig loket voor de sociale zekerheid. De FOD Sociale Zekerheid was ook uitgenodigd. Doel was een inventaris op te maken van de problemen, noden en verwachtingen in alle sociale domeinen.

Het bureau heeft er op aangedrongen dat de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap, als officiële vertegenwoordiger van de personen met een handicap bij de besprekingen zou betrokken worden. Het probleem van het enig loket moet niet alleen vanuit de invalshoek van de chronische ziekten bekeken worden, maar ook vanuit dat van de « handicap ».

Het bureau heeft geen verdere inlichtingen ontvangen. Het thema van het uniek loket dook wel weer op bij het project Handiweb.

3. De Post

De toegankelijkheid van de postgebouwen en postdiensten is een probleem dat regelmatig de agenda van de plenaire vergadering haalt.

Aan de NHRPH werd gevraagd zich uit te spreken over het voorstel de betaling per postassignatie af te schaffen voor personen die in een collectieve voorziening verblijven.

De postassignaties leveren vaak problemen op. In instellingen kan er via assignaties soms veel geld in omloop zijn, wat een veiligheidsprobleem schept voor de aanwezigen. Het is ook moeilijk voor De Post om de personen in hun respectieve kamers te vinden. Het alternatief, betaling aan de hoofdverantwoordelijke van de instelling, die het geld dan ontvangt in naam van de personen met een handicap, is in strijd met de bepalingen van de reglementering.

De NHRPH vraagt niet uit het oog te verliezen dat PMH vaak moeilijkheden ondervinden bij het openen van een rekening. Er zijn zelfs banken die geen rekening willen openen op naam van een persoon met een handicap. De sociale rol van de postbode voor personen die alleen wonen mag ook niet in het gedrang komen. Mits inachtnaam van deze voorwaarden brengt de NHRPH tijdens de vergadering van 16 november een positief advies uit (advies 2009-28).

Toch is de NHRPH het niet eens met de gang van zaken binnen De Post.

Naar aanleiding van een reeks brieven van een vereniging aan de verantwoordelijken van De Post heeft ook de NHRPH zijn ongenoegen geuit over het gebrek aan toegankelijkheid. Het is een algemeen probleem. Zelfs wanneer de toegang tot het gebouw wel verzekerd is, voldoet de inrichting van het kantoor niet. De stelselmatige sluiting van postkantoren vergroot dat probleem. De postpunten, vaak privéondernemingen, en dus grotendeels buiten de controle van De Post, zijn geen volwaardig alternatief, want daar hangt de toegankelijkheid af van andere instanties die niet gebonden zijn door het beheerscontract van De Post.

Ook de voortschrijdende afbrokkeling van de sociale rol van de postbode is een doorn in het oog van de NHRPH. Met de nieuwe kwantitatieve normen is het voor de postbode haast onmogelijk geworden alle mensen die dat wensen of nodig hebben de nodige assistentie te verlenen (invullen van formulieren, postzegels, pakjes verzenden,...). De kaart voor het raam die aangeeft dat een PMH of een andere persoon die dag hulp van de postbode wil is dan ook maar een doekje voor het bloeden.

Om al deze redenen vraagt de NHRPH deel te mogen nemen aan de onderhandelingen over een nieuw beheerscontract wat de toegankelijkheid betreft.

De Afgevaardigde Bestuurder van De Post reageerde met onbegrip op de bezwaren van de NHRPH. Hij veegt de argumenten van de NHRPH gewoon van tafel. Volgens hem functioneert De Post op dat vlak naar behoren: klantvriendelijkheid en een uitgebreid programma om de toegankelijkheid te verbeteren resulteren in een stijgende tevredenheid. Hij beweert verder dat De Post de gemaakte afspraken naleeft.

De NHRPH kan daar onmogelijk mee instemmen. Daarom heeft de NHRPH aan minister Onkelinx gevraagd te mogen deelnemen aan de onderhandelingen over een nieuw beheerscontract voor De Post. De reden is enerzijds het grote belang dat de NHRPH hecht aan de toegankelijkheid van de postgebouwen en -diensten, en anderzijds de weinig gunstige situatie op dat vlak, versterkt door het onbegrip van het management van De Post op dat vlak.

Ondanks meerdere pogingen is er vanwege het kabinet van de minister niet gereageerd. Op 25 november 2009 nam mevrouw Inge Vervotte deze ministerpost over. De NHRPH heeft de vraag in

januari 2010 opnieuw gesteld aan de nieuwe minister. Dat bleef zonder gevolg.

6. Mobiliteit

1. Autoverkeer

1. De parkeerkaart voor personen met een handicap

De speciale parkeerkaart voor personen met een handicap betekent een grote vrijheid voor de houders ervan, zeker nu hoe langer hoe meer blijkt dat het aantal parkeerplaatsen in België ontoereikend is, vooral in de steden. Als de voorbehouden parkeerplaatsen dan gebruikt worden door mensen die er geen recht op hebben, vallen de personen met een handicap uit de boot. Parkings belanden ook steeds vaker in privébeheer, wat de controle bemoeilijkt.

Gezien het grote belang van de speciale parkeerkaart voor de PMH buigt de NHRPH zich al jaren over de parkeerkaarten, met aandacht voor aspecten als geldigheidsduur, correct gebruik, controle, internationale geldigheid, discriminatie, enz. Goedbedoelde voorstellen tot aanpassing van de bestaande regelgeving blijken vaak ongewenste effecten te hebben, zoals het in de hand werken van misbruiken. In die gevallen bracht de NHRPH dan ook een negatief advies uit (advies 2010-26).

Zo is het niet evident om aan te tonen dat de kaart gebruikt wordt voor het vervoer van de persoon met een handicap zelf. De politie kan moeilijk bij elke auto die met kaart geparkeerd staat op een parkeerplaats voor personen met een handicap gaan wachten tot die persoon terugkomt om te zien of het om de houder van de kaart zelf gaat.

Een parkeerkaart van onbepaalde duur is gemakkelijk voor de persoon met een handicap, want die hoeft niet te wachten op een nieuwe kaart. Zo'n kaart houdt dan weer het risico in dat die ook nog na het overlijden van de houder wordt gebruikt door familieleden die graag vlot parkeren.

De NHRPH was blij te vernemen dat de Staatssecretaris een omzendbrief verzond naar de gemeentelijke overheden om de reglementering inzake parkeerkaarten in herinnering te brengen.

Die verschilt namelijk van gewest tot gewest. Bewustmaking van de overheden en de maatschappij is essentieel.

De NHRPH vroeg dan ook in zijn advies 2009-21 om in de omzendbrief te verwijzen naar het goede praktijkvoorbeeld van de politie van het arrondissement Arlon. Aan de hand van een lijst van niet-teruggezonden parkeerkaarten van overleden titularissen, verkregen bij de DG Personen met een handicap, vroeg de politie van dat arrondissement de nabestaanden om de kaart terug te bezorgen aan de DG. Via een persconferentie werd het publiek op de hoogte gebracht van het probleem en van de sancties in geval van misbruik. Daarna volgde daadwerkelijke politiecontrole, waarbij de overtreders onmiddellijk werden doorverwezen naar de Politierechtbank. Ook hiervoor werd de lijst van de DG gebruikt.

De NHRPH bracht ook een positief advies (2010/24) uit over een ministerieel besluit tot vereenvoudiging van de procedure om een parkeerkaart te verkrijgen. De persoon met een handicap zal geen pasfoto moeten opsturen indien een foto beschikbaar is in het Register van de identiteitskaarten of in het Register van de Vreemdelingenkaarten, waar de Directie-generaal de foto zal opvragen. Een volgnummer en hologram bemoeilijken namaak. De NHRPH wees er wel op dat enkel een doelgerichte controle door de politie het oneigenlijk gebruik van de kaart kan inperken.

De staatssecretaris overwoog ook de piste om de erkenningscriteria te verstrengen om het groeiende aantal parkeerkaarten dat in omloop is te beperken. De NHRPH is er niet van overtuigd dat het probleem zich op dat vlak bevindt. In zijn advies (2010/26) haalt de NHRPH andere factoren aan, zoals het controle en het aantal voorbehouden parkeerplaatsen. Aangezien het probleem complexer is dan de kwestie van de criteria bracht de NHRPH een voorlopig negatief advies uit.

2. Gratis parkeren

De parkeerkaart voor personen met een handicap laat deze personen in België toe te parkeren op plaatsen die voorbehouden zijn aan personen met een handicap, aangeduid met het rolstoelsymbool. Met deze kaart kunnen die personen ook zolang parkeren als ze dit zelf wenselijk achten op plaatsen waar parkeren in de tijd beperkt is.

Het feit dat een plaats voorbehouden is, betekent echter niet dat deze ook gratis is: personen met een handicap zijn niet vrijgesteld van het parkeergeld omdat ze een parkeerkaart hebben. Hoewel in veel gemeenten gratis met een parkeerkaart voor personen met

een handicap kan geparkeerd worden op plaatsen waar parkeermeters zijn opgesteld, heffen talrijke gemeenten, niet zelden in toeristische omgevingen, toch een parkeertaks. Gelet op de gemeentelijke autonomie is de gemeenteraad hiertoe ten volle bevoegd.

Een groot probleem voor de persoon met een handicap is te weten of en waar er parkeergeld moet betaald worden. De Directie-generaal Personen met een handicap publiceert op haar website een lijst van gemeenten met vermelding van de heersende reglementering. Uiteraard blijft die lijst steeds vatbaar voor wijziging. Bovendien kan, zeker van een niet-inwoner van de gemeente, niet verwacht worden dat hij/zij op de hoogte is van alle gemeentelijke reglementen. Blijkbaar is het ook niet de gewoonte van de gemeentes om daar informatie over te verspreiden. Parkeerterreinen kunnen ook in concessie gegeven zijn aan een privépersoon, en dan is een retributie verschuldigd.

Het feit dat deze regeling dus verschilt van gemeente tot gemeente scheidt juridische onzekerheid. Personen kunnen beboet worden voor overtredingen die ze zonder het te weten hebben begaan.

De Nationale Hoge Raad voor Personen met een handicap heeft al meermaals met de bevoegde instanties over dit probleem gedebatteerd. Een oplossing lijkt alleen te vinden in het veralgemeend doorvoeren van een vrijstelling van het betalen van parkeergeld voor alle houders van een parkeerkaart voor personen met een handicap. Dergelijke maatregel kan volgens de NHRPH alleen doorgevoerd worden via een aanpassing van de wegcode. Er werd geen vooruitgang geboekt in dit dossier.

3. Wegcode

Aan de NHRPH werd gevraagd een advies uit te brengen voor de FOD Mobiliteit. In het kader van de vereenvoudiging van de wegcode is binnen die FOD gedebatteerd over de bepalingen inzake het parkeren door personen met een handicap.

Momenteel voorziet de wet al het volgende: de beperkingen van de parkeertijd gelden niet voor de voertuigen gebruikt door personen met een handicap als de parkeerkaart is aangebracht. Met deze kaart is gelijkgesteld: het document dat in een ander land door de bevoegde overheid van dat land afgeleverd wordt aan PMH die voertuigen gebruiken waarop het symbool "persoon in rolstoel" voorkomt.

Er is een voorstel geformuleerd door de werkgroep bij de FOD Mobiliteit ter beperking van het gebruik van de parkeerkaart tot de houders van parkeerkaarten afgeleverd door de Europese landen. Dat zou het voordeel bieden van meer waarborgen met betrekking tot de geldigheid van de kaart en de controle mogelijkheden (omdat de politie die dan efficiënter kan controleren).

Hoewel dit een geldig argument is, ziet de NHRPH zich toch verplicht een negatief advies (2009-12) uit te brengen: deze maatregel zou een discriminatie scheppen voor niet-Europeanen. Bovendien is ook de invoering van de Europese kaart nog niet voltooid. De NHRPH denkt veeleer aan een internationaal rijbewijs als oplossing.

2. Treinverkeer

1. Algemeen

Een toegankelijk openbaar vervoer – en met name een toegankelijk treinverkeer - is voor personen met een handicap erg belangrijk, zeker voor hen die zich moeilijk op eigen krachten kunnen verplaatsen. In België is het spoorverkeer in handen van de NMBS-groep.

De NMBS-groep, de onderdelen van de vroegere NMBS, bestaat uit 3 maatschappijen die elk afgebakende en doelgerichte bevoegdheden hebben op het vlak van de toegankelijkheid voor personen met een beperkte mobiliteit: infrastructuurbeheerder Infrabel is verantwoordelijk voor de inrichting van de perrons en de perrontunnels, de NMBS-holding Patrimonium voor de stations en de directe omgeving en de spoorwegoperator NMBS voor de inrichting van de treinen.

In de beheersovereenkomst tussen de Staat en de maatschappijen Holding Patrimonium en Infrabel wordt voorzien dat de NHRPH de enige gesprekspartner is voor de toegankelijkheid voor personen met een handicap.

Daarom bestaat er een werkgroep NMBS waarin zowel de NHRPH en de betrokken afdelingen van de NMBS-groep vertegenwoordigd zijn. Deze werkgroep, bestaande uit de ontwerpers van stations en perrons van de maatschappij Infrabel en van de Holding Patrimonium en leden van de NHRPH, de heren Jokke Rombauts, Harry Geyskens, Pierre Gyselinck, Helmut Heinen en Stefaan

Singelee, houdt zich voornamelijk bezig met het evalueren van de plannen van stations die aangepast worden.

Het referentiewerk hierbij is Revalor, een lijvig document met de principes en technische vereisten voor de toegankelijkheid van treinen, stations en omgeving en alle informatie hieromtrent, opgesteld door Infrabel, in samenwerking met de werkgroep NMBS. Dat hulpmiddel is helder, goed gestructureerd en dynamisch. Ook de technische nieuwigheden en de behoeften van de personen met een handicap zijn erin geïntegreerd. Dit hulpmiddel biedt het grote voordeel dat het een zekere en betrouwbare documentatiebank wordt voor promotoren en ondernemers. Dit werk wordt nog steeds aangevuld wanneer nieuwe situaties zich voordoen.

De twee betrokken maatschappijen hebben dus een referentiewerk, maar vragen het advies wanneer een bepaalde situatie deels of tijdelijk buiten de Revalor-norm valt, wat te wijten kan zijn aan de beperkingen van de omgeving of de aansluiting op gebieden die onder een ander bestuur vallen. De NHRPH kan dan oordelen of de uitzondering aanvaardbaar is. Soms wordt er gevraagd om een alternatief te bedenken.

Aangezien de NHRPH geen technisch expertisebureau inzake toegankelijkheid is, blijven zijn opmerkingen betreffende toegankelijkheid algemeen, met aandacht voor alle handicaps, zowel lichamelijk als mentaal. Het is niet zijn taak van technische oplossingen uit te werken. De NHRPH ijvert voor een totale toegankelijkheid voor iedereen, ongeacht de handicap, van welke aard die ook is.

2. Stations en haltes

Bij de werkzaamheden aan stations deden zich ook een paar situaties voor die niet volledig in overeenstemming waren met Revalor. Samen met de NHRPH zocht Infrabel naar de best mogelijke oplossing die de grootst mogelijke toegankelijkheid garandeert voor zo veel mogelijk mensen. Daar wordt dan ook een advies voor opgesteld⁶.

---

⁶ Voorbeelden: 2009-30, 2009-31, 2010-01, 2010-02, 2010-03, 2010-04, 2010-15, 2010-16, 2010-17, 2010-18, 2010-20.

3. 24-urenregel

Wat de NHRPH al jaren een doorn in het oog is, is de 24-urenregel. Om optimaal te kunnen genieten van assistentie in het station, moet de persoon met een handicap die minstens 24 uur op voorhand aanvragen. Bij laattijdige aanvraag of afwezigheid van aanvraag, kan die service niet gegarandeerd worden. Hoe die service dan wel ingevuld wordt hangt af van de omstandigheden en de goodwill van het personeel.

In het station van Brussel-Centraal, toch een van de belangrijkste stations van ons land, wordt zelfs geen assistentie toegekend tijdens de spitsuren.

De NHRPH is niet blind voor de organisatorische kant van de zaak, maar het blijft een feit dat die regel personen met een handicap hindert in hun bewegingsvrijheid en bij het uitoefenen van hun job. De NHRPH blijft er voor ijveren dat die regel afgevoerd wordt. Mits vorming van het personeel en permanente aanspreekpunten moet het mogelijk zijn om personen met een handicap quasi onmiddellijk bij te staan in stations en op de trein.

Daarom besloot de NHRPH in overleg met het CGKRB, tot actie over te gaan. De actie nam een aanvang met de 24u-actie in het Centraal station van Brussel, in samenwerking met het CGKRB, op 3 december 2010, de jaarlijkse internationale dag van de personen met een handicap. Behalve de voorzitter en twee ondervoorzitters van de NHRPH waren er ook heel wat leden en medewerkers van de NHRPH aanwezig. Het CGKRB werd vertegenwoordigd door de heer Jozef De Witte, directeur van het Centrum, en enkele medewerkers. Acteurs verkleed als controleurs vroegen de mensen of ze hun ticket 24 uur op voorhand hadden gereserveerd. Geregeld weerklonk de boodschap: "De trein met een handicap heeft 24 uur vertraging. Gelieve ons hiervoor te verontschuldigen." Na die ludieke actie is een delegatie kort ontvangen door de directeur-generaal van NMBS Mobility, de heer Sabin S'heeren. Helaas was er bij de NMBS niet veel enthousiasme te bespeuren betreffende dit dossier. De NHRPH zal dit dossier blijven aankaarten tot er verbetering komt.

4. Trappenklimmer

Op lange termijn zullen alle stations en stopplaatsen in België toegankelijk gemaakt worden voor personen met een handicap. Infrabel zoekt ondertussen oplossingen op kortere termijn. Infrabel overwoog de aanschaf van trappenliften, toestellen die – mits begeleiding van getraind personeel – een rolstoel met gebruiker tamelijk snel en comfortabel de trap op en af helpen van of naar het perron. Op uitnodiging van Infrabel is de NHRPH een demonstratie van de trappenklimmer – inclusief ritje op en neer – gaan bijwonen in Brussel Zuid. Wanneer de begeleider goed aankondigt wat er gaat gebeuren, is de rit inderdaad vrij comfortabel.

In zijn advies 2009-15 wenste de NHRPH te benadrukken dat het gebruik van een dergelijk hulpmiddel enkel als overgangsooplossing kan overwogen worden: de volledige toegankelijkheid van alle stations en van alle haltes moet een absolute doelstelling blijven. De trappenklimmer mag in geen geval een excuus zijn om van die doelstelling af te wijken of ze op de lange baan te schuiven.

Het is ook duidelijk dat de technische specificaties van de geteste versie belangrijke beperkingen hebben die discriminerend zijn voor een aanzienlijk aantal rolstoelgebruikers. Dat zou onder meer het geval zijn voor de grotere elektrische rolstoelen.

De NHRPH kon dus, uitgaande van de beschreven voorwaarden, geen gunstig advies over dit type materiaal formuleren. Het advies van de NHRPH had positief kunnen worden indien de technische specificaties zouden gelden voor alle personen van de doelgroep. De volgende twee criteria zouden vanuit het oogpunt van de NHRPH aanvaardbaar zijn:

- Grotere afmetingen van het plateau om alle door het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV) goedgekeurde rolstoelen op de trein te kunnen zetten.
- Nuttig laadvermogen van 275 kilogram om een elektrische rolstoel en de gebruiker ervan te kunnen dragen.

Er mag niet vergeten worden dat het net de meest zwaarlijvige personen zijn die de zwaarste rolstoelen moeten gebruiken, zodat het totaal gewicht vaak 250 kilo of meer bedraagt. Net die mensen hebben de grootste moeilijkheden op het vlak van mobiliteit.

Verder is duidelijk dat de afmetingen van het toestel in kwestie een minimale ruimte van 100 cm breedte op de trap en (eventuele) overlopen van ten minste 160 x 200 cm vereisen, wat de doorgang van de andere passagiers die willen in- of uitstappen kan belemmeren. Dat betekent dan weer dat dergelijk toestel niet in alle stations kan worden gebruikt.

Ondanks de opening tot verbetering die de NHRPH gelaten had, liet de NMBS weten dat het project werd stopgezet. Later bleek dat er toch trappenklimmers werden aangekocht, maar die al snel buiten gebruik⁷ werden gesteld.

5. Totems

Een ander nieuw project van Infrabel was de installatie van zogenaamde totems op stopplaatsen zonder station of personeel. Dat zijn tweezijdige, multifunctionele en dynamische panelen voor informatie en bijstand. Via een noodknop kan de gebruiker in contact treden met een permanentie. De NHRPH zag zich genoodzaakt een negatief advies uit te brengen. Hoewel de NHRPH blij was dat er een oplossing wordt gezocht voor onbewaakte haltes en de NHRPH het idee van een totem niet ongenegen was, bleef de NHRPH na evaluatie van het bezoek ter plaatse met te veel vraagtekens en opmerkingen zitten. De NHRPH is een adviesorgaan en geen technisch expertisebureau, maar toch werden er heel wat zaken – vaak van technische aard – vastgesteld die de mainstreaming van de handicap en de toegankelijkheid voor allen in de weg staan. Er werd een niet-exhaustieve lijst van aandachtspunten opgesteld voor het advies (advies 2009-29). Dit waren de belangrijkste punten:

- De totems en hun informatie moeten toegankelijk en vlot bereikbaar zijn voor iedereen, ook voor personen met een handicap, van welke aard die handicap ook moge zijn (lichamelijk, zintuiglijk, mentaal, een chronische ziekte, ...). We denken hierbij o.a. aan goed zichtbare en leesbare informatie, ondersteuning via luidsprekers, vermelding van een telefoonnummer voor inlichtingen, duidelijke wegwijzers, ...
- Verder is de plaatsing van een camera bij de noodknop wenselijk.

Infrabel heeft het advies met aandacht gelezen en verbeteringen aangebracht aan de opstelling van de totems. In februari 2010 werd een nieuwe, verbeterde totem voorgesteld die wel groen licht kreeg van de NHRPH (advies 2010-06).

---

⁷ De NHRPH heeft in maart 2011 een tweede advies over de trappenklimmers uitgebracht (advies 2011-02). In dat advies wordt het gebruik van de reeds gekochte exemplaren goedgekeurd, zonder na te laten om nogmaals op de reserves van de NHRPH tegenover deze 'oplossing' te wijzen.

3. Luchtvaart

In de loop van 2009 nam de NHRPH zeer actief deel aan de werkzaamheden van de werkgroep "Personen met beperkte mobiliteit" (PBM), georganiseerd door BIA (Brussels International Airport), het vennootschap dat de luchthaven van Brussel beheert.

In het algemeen verliep de samenwerking binnen de werkgroep positief. Er werd voldoende rekening gehouden met de standpunten van de vertegenwoordigers van de NHRPH.

Uit de vastgestelde algemene ontwikkelingen bleek:

- een regelmatige verhoging van het aantal assistentieverzoeken
- dat de gebruikers de aanvraagtermijnen steeds beter respecteren, waardoor Axxicom voor een betere opvolging kan zorgen. Daarbij moet vermeld worden dat de PBM die vooraf om assistentie verzoeken voorrang krijgen bij de assistentieverlening.
- dat de meeste van de ingediende klachten gegrond zijn. Axxicom tracht de problemen te verhelpen, met name door zijn personeel beter op te leiden.

Begin 2009 ontvingen de vertegenwoordigers van de NHRPH binnen de werkgroep PBM een exemplaar van het opleidingshandboek dat Axxicom heeft opgesteld voor zijn personeelsleden. Het liet een positieve indruk na. Hierbij valt op te merken dat het reglement CE 1107/2006 de operator niet verplicht om de organisaties die personen met een handicap vertegenwoordigen te raadplegen over zulke onderwerpen.

In 2009 lanceerde Axxicom het project « self-assistance », en dat op veelvuldige vraag van de PBM. Dit project houdt in dat een begeleider de PBM tot aan de poort van het vliegtuig kan begeleiden dankzij een tijdelijk toegangspasje waarmee hij of zij toegang krijgt tot de transitzone. Dit project kreeg de instemming van de vertegenwoordigers van de NHRPH binnen de werkgroep PBM.

Verder heeft Axxicom een aankoopprocedure gelanceerd voor 100 nieuwe rolstoelen om PBM en hun begeleider te helpen bij hun verplaatsingen op het grondgebied van de luchthaven. Zo hoeven ze geen beroep te doen op de diensten van het Axxicom-personeel.

7. Juridische bescherming

1. Onkwaamheidsstatuten

In een uitgebreid advies van eind 2008 had de NHRPH in 15 punten uiteengezet hoe het wetsvoorstel inzake de onbekwaamheidsstatuten niet in overeenstemming was met het VN-verdrag over de rechten van de personen met een handicap. Ook andere vertegenwoordigende organisaties en instellingen lieten weten er niet akkoord mee te gaan.

De verantwoordelijke volksvertegenwoordiger, de heer Luc Goutry, beloofde zijn werkstuk te herzien. Het onderzoek hiervan zou hervatten nadat de heer Goutry zijn nieuwe versie aan de NHRPH zou hebben voorgesteld. Ondertussen dienden andere parlementsleden van uiteenlopende politieke strekkingen ook een aantal voorstellen in. Dat wijst erop dat het denken over de 'bekwaamheid' van zieken en personen met een handicap evolueert en rijpt⁸. Wordt vervolgd.

2. Voorlopige bewindvoerders

Eind 2009 heeft de NHRPH de Staatssecretaris geïnterpelleerd over de middelen van de persoon met een handicap die in rekening worden gebracht voor de vergoeding van de voorlopige bewindvoerders. Het burgerlijk wetboek voorziet dat er met de inkomsten wordt rekening gehouden. Het is een courante praktijk dat ook de tegemoetkomingen in rekening worden gebracht, maar die bedragen zijn niet belastbaar en mogen dus niet als inkomsten worden beschouwd.

Sommige personen trekken als voorlopig bewindvoerder een massa dossiers van PMH naar zich toe. De NHRPH gelooft niet dat dat opportuun is voor de PMH en zou graag een beperking willen op het aantal dossiers per voorlopig bewindvoerder.

De NHRPH meent dat het dossier moet onderzocht worden in het bredere kader van de hulp bij de beslissingen van de persoon met een handicap. Eind 2010 had de NHRPH nog geen standpunt van de minister betreffende dit belangrijk dossier mogen ontvangen.

---

⁸ De NHRPH heeft in 2011 en 2013 2 adviezen uitgebracht in verband met dit dossier: 2011-19 en 2013-01.

3. Non-discriminatie

1. Stop discrimination – Nationale werkgroep

Ter herinnering: gezien de aanzienlijke werklast van de leden van de NHRPH woont de heer Olivier Magritte, medewerker van het secretariaat, de vergaderingen van deze werkgroep bij. In 2009 kwam deze werkgroep tweemaal samen, op 1 april en op 26 oktober.

In 2008 zijn de opdracht m.b.t. de werkgroep en de daarmee verbonden mediacampagne toegewezen aan het bedrijf PLEON. Sindsdien vinden de vergaderingen veel minder frequent plaats en beperken die zich tot communicatieadviezen van PLEON en het bepalen van evenementen voor het grote publiek waarop een « Stop discrimination »-standje kan staan om het begrip 'non-discriminatie' te promoten. Het gaat dan om de grote pop-, rock- en variétéconcerten.

De huidige meerwaarde van de hele onderneming is gering.

2. Het voorstel van richtlijn artikel 13⁹

In 2008 heeft de NHRPH samen met het BDF een advies uitgebracht over een van de eerste versies van het voorstel van richtlijn. Het Europees Parlement en het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) hebben het voorstel van richtlijn geruggensteund en hebben amendementen bepleit voor een betere bescherming van de rechten van de personen met een handicap.

Het voorstel werd onderhandeld tijdens het Franse en het Zweedse voorzitterschap Van de basistekst verschenen er op de vergaderingen telkens nieuwe versies. De onderhandelingen verliepen niet gemakkelijk. Er was een conflict tussen:

1. enerzijds de doelstelling van een betere integratie van de personen met een handicap op alle vlakken,
2. anderzijds de eisen die te maken hebben met de economische voorschriften van vrijemarktsystemen en de rechtszekerheid voor de economische operatoren.

Behalve polemieken over uiterlijke godsdienstgerelateerde tekens en de erkenning van halebirechten kwamen er ook kwesties aan

---

⁹ Voorstel van EU-Richtlijn inzake de invoering van het beginsel van gelijke behandeling van personen zonder onderscheid volgens godsdienst of overtuigingen, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid

bod die de personen met een handicap direct aanbelangen: de zaken die met toegankelijkheid van goederen en diensten en met de reikwijdte van redelijke aanpassingen te maken hebben. Sommige landen vroegen om in de teksten het idee in te schrijven dat de afwezigheid van redelijke aanpassingen geen automatische afschaffing van het goed of de dienst inhoudt. Zo werden tijdens vergaderingen vaak de voorbeelden aangehaald van een autotunnel zonder nooduitgangen die toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers en van een speeltuin waar een aantal speeltuigen niet toegankelijk voor bepaalde kinderen wegens hun handicap (of zelfs hun leeftijd). Bestaat hier niet het risico dat de tunnel en de speeltuin gewoon gesloten worden wegens de gebrekkige toegankelijkheid?

De richtlijn moet een stap vooruit betekenen op het vlak van de integratie van personen met een handicap. Economische argumenten mogen in geen geval nog de integratie van personen in de weg staan. Toch moet er ook over gewaakt worden dat de richtlijn geen ongewenste effecten heeft.

De discussies liepen verder onder het Spaanse en het Belgische voorzitterschap in 2010.

8. Deelname aan het maatschappelijk leven

1. Verkiezingen

Het dossier van toegankelijke verkiezingen is niet nieuw. Het aspect van de 'fysieke' toegankelijkheid duikt gewoonlijk wel eens op in de maanden voorafgaand aan en volgend op verkiezingen. Nochtans behoort ook het niet minder belangrijke luik van de 'verstandelijke toegankelijkheid' tot dit dossier.

Wat de verstandelijke toegankelijkheid betreft is de NHRPH van mening dat dat aspect moet worden behandeld binnen het algemene kader van de bekwaamheid van PMH, rekening houdend met de vele nieuwe gezichtspunten in het artikel 12 van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van de personen met een handicap.

De toegankelijkheidsproblematiek van het politieke en openbare leven is ook aan de orde op Europees niveau. In het kader van het Actieplan 2006-2015 heeft de Raad van Europa een groep van experts samengebracht rond het thema van de deelname van personen met een handicap aan het politieke en openbare leven (naam: CAHPAH-PPL).

Vanaf december 2009 nam de heer Olivier Magritte deel aan de werkzaamheden van deze werkgroep als vertegenwoordiger van de FOD Sociale zekerheid, DG Personen met een handicap.

Tijdens de vergadering van december 2009 werd er een vragenlijst voor de lidstaten van de Raad van Europa voorbereid met als doel het verkrijgen van een correct beeld van de deelname van de personen met een handicap in het politieke en openbare leven in de 47 lidstaten. In 2010 werd die vragenlijst dan bezorgd aan de lidstaten. De vertegenwoordiger van de FOD Sociale zekerheid waakt erover dat de antwoorden opgesteld door de overheden van de verschillende Belgische deelstaten voorgelegd worden aan de overeenkomstige vertegenwoordigende organen.

9. Strijd tegen armoede – Inclusie

1. Nationaal Actieplan (NAP) Inclusie

In 2009 kwamen twee grote ideeën sterk naar voren:

- De transversaliteit van het strijdbeleid tegen de armoede :
  - De Open Method of Coordination (OMC) verbeteren
  - de verschillende systemen voor impactanalyse integreren
  - becijferde doelstellingen vastleggen
  - de verschillende actoren betrekken (ngo's, sociale partners,...)
- Het uitwerken van het concept "ervaringsdeskundigen"

De NHRPH blijft verder meedoen aan de denkoefening en daarbij aandacht vragen voor de link tussen armoede en handicap: handicap is een verergerende factor bij armoede en PMH hebben soms andere behoeften op het vlak van maatschappelijke integratie dan valide personen.

Samen met het BDF heeft de NHRPH verkregen dat ze in die zin aan de denkoefening van de Rondetafel over Armoede (tijdens het Belgische voorzitterschap) in oktober 2010 zal kunnen bijdragen.

2. Economische crisis

De NHRPH vreest de gevolgen van de crisis voor de PMH en de zieken. Nog bovenop zijn duidelijke stellingname voor een geïntegreerde hervorming van het stelsel van de tegemoetkomingen wil de NHRPH duidelijk de boodschap uitdragen dat de crisis geen uitstel of afzwakking van noodzakelijke hervormingen rechtvaardigt, wel integendeel. De crisis verergert nog de gebreken van ons systeem.

Zelfs in 'normale jaren' hebben heel wat PMH al de grootste moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. Uit vele studies blijkt duidelijk dat een handicap een gezin tot harde en dwingende budgettaire keuzes dwingt. Voor vrijetijdsbesteding hebben de meesten geen ruimte meer binnen hun uitgaven, wat in onze maatschappij toch vragen doet rijzen. Wat erger is, sinds enkele jaren stelt men vast dat mensen ook de noodzakelijkste goederen en diensten (thuishulp, materiële hulpmiddelen, paramedische behandelingen) steeds vaker uitstellen, en dat enkel om financiële redenen. Ronduit beschamend voor een land met een hoge sociale reputatie!

Een economische crisis is ook altijd een sociale crisis. De hierboven beschreven situatie zal niet verbeteren zonder dat de maatschappij zich rekenschap geeft van de specifieke noden van de PMH.

Net als in zijn persbericht van 2008 stelde de NHRPH in 2009 de gebreken van ons systeem aan de kaak, ditmaal in een advies (2009-18). De NHRPH wees daarbij nog eens op de dwingende noodzaak van het wegwerken ervan op korte (verhoging van de tegemoetkomingen) en lange termijn (herziening van de wet van 1987).

3. Fiscale aftrekbaarheid van de kosten voor oppas aan huis

Met de vraag naar de fiscale aftrekbaarheid van de kosten voor assistentie aan huis raken we via een gevoelige – en louter economische – zenuw aan de filosofie achter ons hulpstelsel voor PMH. Het feit dat de tegemoetkomingen niet belast zijn vloeit voort uit de filosofie van de maatschappelijke bescherming: los van de loonmassa die in omloop is moet de staat onvoorwaardelijk tegemoetkomen aan de behoeften van de allerarmsten.

Maar hier wordt de vraag heel anders gesteld: is het denkbaar dat de maatschappij de assistentie thuis aan de PMH op zich neemt, ook

wanneer die financieel weinig of niets bijdragen tot dat systeem? Bovendien ontvangen de vzw's in de sector meestal al financiële steun van het Gewest.

De NHRPH beweert niet het zaligmakende antwoord op die vraag te hebben. In een omstandig advies (2009-26) vroeg de NHRPH wel aandacht voor de volgende elementen:

- Vanuit ons standpunt van streven naar autonomie en desinstitutionalisering moet het voor de PMH praktisch en financieel mogelijk zijn om thuis te blijven wonen.
- De opname in bepaalde instellingen gebeurt op kosten van de overheid. De PMH (of een naaste) die ervoor kiest thuis te blijven wonen neemt in zekere zin de rol van de maatschappij op zich (zeker ook omdat die –zoals gezegd - deels tekortschiet in haar taak). Waarom zouden de PMH en zijn/haar omgeving dan niet op financiële steun mogen rekenen, zeker wanneer je weet dat de familieleden of vrienden die voor assistentie zorgen dikwijls minder moeten gaan werken of zelfs hun baan niet kunnen behouden?
- Vooral de mensen die het beter hebben profiteren van de maatregel. Velen hebben niet de nodige inkomsten om zich die dienstverlening te kunnen veroorloven. Aangezien ze geen belastingen betalen kunnen ze ook niet genieten van de maatregel.
- Het fiscaal stelsel voor ondersteuning aan huis moet op een fundamentele vlak herbekeken worden, in overleg met de gemeenschappen en gewesten, vanuit het perspectief van de ontwikkeling van een globaal beleid van de buurtdiensten en het gebruik van maatschappelijke diensten die financieel en materieel toegankelijk zijn voor allen.

Samen met de kabinetten die instaan voor de begroting, de financiën en de gezondheidszorg is hiervoor een werkgroep opgericht die zich over de kwestie boog.

10. Tewerkstelling

1. Werkgelegenheidsplan 2009

Dit tewerkstellingsplan van de minister van Werk werd besproken in de werkgroep tewerkstelling en vervolgens geagendeerd in de plenaire vergaderingen van september en oktober 2009.

Er werden opmerkingen geformuleerd zowel met betrekking tot het werkgelegenheidsplan 2009 als voor toekomstige plannen.

Wat betreft het plan 2009 werd opgemerkt dat er onduidelijkheid bestond over de toepassing van algemene en specifieke maatregelen. Ook betreffende een aantal definities was meer klaarheid wenselijk (bijvoorbeeld inzake risicogroepen, inschakelingsstraject, vormingsinspanning). Er werd ook informatie gevraagd over wat gebeurt met Activa-start, over de diversiteitsbarometer, de bewustmakingscampagne.

Wat betreft de specifieke maatregelen die voor personen met een handicap voorzien zijn, werd onder meer het probleem van de definitie van persoon met een handicap gesteld.

Van belang voor de NHRPH was ook het voorstel betreffende de activering van het Werkgelegenheidsfonds bij de RSZ. De NHRPH heeft herinnerd aan de Verklaring van de Interministeriële Conferentie "Welzijn, Sport en Gezin" van 21 april 2009 en de boodschap dat de financiële middelen van het Tewerkstellingsfonds moeten aangewend worden voor een activeringsbeleid ten gunste van personen met een handicap, vooral dan personen met een zware handicap, en het aanmoedigen van deeltijds werk.

Op het vlak van de cumulmogelijkheden moet eerst het probleem van de vervangingsinkomens opgelost worden en dan het probleem van de cumul met het arbeidsinkomen.

De NHRPH is principieel voorstander van een volledige loskoppeling van integratietegemoetkoming en inkomen, maar wil hierbij in fasen te werk gaan.

In het kader van het opstellen van een toekomstig werkgelegenheidsplan heeft de NHRPH de aandacht gevestigd op een aantal punten, onder meer de bijzondere aard van het mobiliteitsprobleem voor de persoon met een handicap, de bijkomende specifieke maatregelen, de noodzaak van echte maatregelen (niet alleen "aansporingen") en - niet te veronachtzamen - het ontbreken van statistieken.

Hoewel een officiële reactie vanwege de Minister van Werk in het vooruitzicht was gesteld, heeft de NHRPH geen verdere informatie gekregen.

2. Fonds voor Tewerkstelling

Het Fonds voor Tewerkstelling is al jaren een veelbesproken dossier in vergaderingen van de NHRPH, niet in het minst wegens frustratie en een gebrek aan duidelijkheid.

Het Interprofessioneel Akkoord 2005-2006 voorzag dat 5 miljoen euro zou voorbestemd worden om de toegang tot de tewerkstelling voor personen met een handicap te bevorderen. Aan de Regering werd gevraagd een speciaal fonds te financieren dat paritair zou beheerd worden door de sociale partners en vertegenwoordigers van de regering en van de verenigingen van personen met een handicap. Het doel was personen met een handicap aan het werk te houden of aan werk te helpen door financiering van de aanpassing van de werkplek en/of door de opleiding van werknemers met een handicap en/of hun collega's, met respect voor de regionale bevoegdheden.

De wettelijke basis wordt gevormd door de wet van 3 juli 2005. Deze wet houdende diverse bepalingen betreffende het sociaal overleg, gewijzigd door de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, creëert het Fonds ter bevordering van de toegang tot arbeid voor personen met een handicap (art.22).

Het Fonds wordt opgericht bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid. De wet voorziet dat het Fonds wordt beheerd door een beheerscomité, dat samengesteld is uit vertegenwoordigers van de sociale partners en deskundigen inzake het tewerkstellingsbeleid voor personen met een handicap. De ministers die respectievelijk Werkgelegenheid en Arbeid en Sociale Zaken onder hun bevoegdheid hebben, kunnen elk een regeringscommissaris aanstellen in het beheerscomité (voor raadgevend advies).

Het Fonds heeft tot doel personen met een handicap aan het werk te houden of aan werk te helpen door middel van het toekennen van een financiële tegemoetkoming aan werkgevers die een persoon of personen met een handicap (willen) tewerkstellen.

De criteria en voorwaarden met betrekking tot de toekenning van de tegemoetkoming kunnen uitsluitend de bevordering van de tewerkstelling van personen met een handicap als uitgangspunt of doel hebben.

Bovendien heeft het Fonds als bijkomende doelstelling de oprichting van een centraal «Kenniscentrum». Dit centrum dient dan alle betrokken partijen op een adequate manier te informeren en te sensibiliseren. Die informatie en sensibilisering dient betrekking te hebben op de tewerkstelling van personen met een handicap.

De wet bepaalt dat de financiële middelen van het fonds bestaan uit de alternatieve financiering van de sociale zekerheid en de terugvorderingen van tegemoetkomingen die ten onrechte werden uitgekeerd.

Tot zover de theorie... De uitvoeringsbesluiten zijn er echter nooit gekomen en dit fonds heeft dus nooit tot concrete verwezenlijkingen geleid.

In de loop van 2008 wenste de Staatssecretaris het Fonds voor de tewerkstelling nieuw leven in te blazen.

De NHRPH gaf op 16 juni 2008 een advies over de concrete invulling van het Fonds. De NHRPH opteerde voor bijkomende tewerkstelling in de bedrijfssector, onder de vorm van halftijdse tewerkstelling, voorbehouden voor zwaar gehandicapte personen, en een bewustmakingscampagne. Om dit te realiseren werd gedacht aan een type 'sociale maribel', speciaal voor personen met een handicap. De NHRPH vroeg ook om het fonds op een steeds terugkomende wijze van financiële middelen te voorzien, zodat projecten op langere termijn kunnen gelanceerd worden.

In dezelfde periode stellen de sociale partners de onwerkbaarheid van het fonds vast en beslissen ze tot de opheffing ervan over te gaan. De middelen van het Fonds zullen vervolgens overgeheveld worden naar de RVA.

Het interprofessioneel akkoord van 22 december 2008, bijlage 1, vereenvoudiging banenplannen, zegt ter zake wat volgt: *"het voormelde budget voor activering van werkloosheidsuitkeringen zal verder worden versterkt door het budget van het Fonds voor gehandicapten opgericht in uitvoering van het ontwerp van interprofessioneel akkoord 2005-2006 (5 miljoen euro) toe te voegen, dat daar zal worden bestemd voor acties ten behoeve van werkzoekenden met een verminderde arbeidsgeschiktheid"*.

De Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap bracht vervolgens op 16 februari 2009 een dringend advies (2009-03) uit over de bestemmingsverandering van de middelen van het Fonds voor tewerkstelling van personen met een handicap en de opheffing van het fonds. Het was bestemd voor de voorzitter van de Nationale

Arbeidsraad (NAR), de Minister van Werk en de Staatssecretaris voor Personen met een handicap.

De NHRPH vond het positief dat besloten is de middelen van het fonds effectief te gaan gebruiken, maar hoopt dat personen met een handicap in de grotere algemene enveloppe op een evenwaardige wijze aan bod zullen komen. De NHRPH wenst dan ook duidelijkheid wat betreft de definitie van "werkzoekenden met een verminderde arbeidsgeschiktheid".

De volgende plenaire vergadering van 16 maart 2009 gaf nogmaals een advies (2009-07). Gelet op de bewoordingen van de memorie van toelichting bij het ontwerp van economische herstellwet (DOC 52 1788/001 en 1788/015 – art.56) : "*... De toekomstige middelen zullen, in overeenstemming met het akkoord van de sociale partners, naar de RVA voor de activering van de werkloosheidsuitkeringen getransfereerd worden en, meer specifiek, voor acties ten behoeve van werkzoekenden met een verminderde arbeidsgeschiktheid, ingevolge hun handicap, gebruikt worden...*", gaat de NHRPH ervan uit dat de 5 miljoen euro die initieel de geldelijke middelen van het fonds ter bevordering van de toegang tot arbeid voor personen met een handicap vormden, nog steeds ter beschikking staan van de tewerkstelling voor personen met een handicap.

De economische Herstellwet van 27 maart 2009, verschenen in het Belgisch Staatsblad van 7 april 2009, artikel 56, heft het artikel 22 van de hiervoor vermelde wet van 3 juli 2005, op.

De NHRPH heeft zijn advies toegelicht in de werkgroep tewerkstelling van de Interministeriële Conferentie. De Verklaring van de Interministeriële Conferentie "Welzijn, Sport en Gezin" van 21 april 2009 vermeldt dat de financiële middelen van het Tewerkstellingsfonds moeten aangewend worden voor een activeringsbeleid ten gunste van personen met een handicap, vooral dan personen met een zware handicap en voor het aanmoedigen van deeltijds werk. Dat stemt dus overeen met de adviezen van de NHRPH.

In zijn advies nr. 1705 van 7 oktober 2009 over de structurele en zichtbare vereenvoudiging van de banenplannen, de bijdrageverminderingen en de activering van de werkloosheidsuitkeringen stelt de Nationale Arbeidsraad: "*De Raad wijst erop dat dit fonds nooit in werking is gesteld en meent dat op die manier de middelen efficiënter zullen worden ingezet in het bijzonder voor acties ten behoeve van personen met een handicap of een verminderde arbeidsgeschiktheid, waarvoor hij in zijn voorstel bijzondere aandacht heeft.*"

De NHRPH heeft opnieuw gereageerd met een brief aan de voorzitter van de NAR. De NHRPH vreest dat de middelen van het Fonds voor Tewerkstelling van personen met een handicap niet uitsluitend personen met een handicap ten goede komen (advies 2010-13).

3. Begeleidingscommissie

Het koninklijk besluit van 5 maart 2007 tot organisatie van de werving van personen met een handicap in het federaal administratief openbaar ambt werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 16 maart 2007, en trad inwerking op 26 maart 2007.

Het artikel 4 van dit besluit richt een begeleidingscommissie op en herschrijft het artikel 4 van het koninklijk besluit van 6 oktober 2005 houdende diverse maatregelen met betrekking tot de vergelijkende aanwervingsselectie en met betrekking tot de stage.

Bij de minister die bevoegd is voor ambtenarenzaken is een begeleidingscommissie opgericht die enerzijds is samengesteld uit een vertegenwoordiger van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding, een vertegenwoordiger van SELOR - Selectiebureau van de Federale Overheid, een vertegenwoordiger van de Federale Overheidsdienst Personeel en Organisatie, een vertegenwoordiger van de Federale Overheidsdienst Budget en Beheerscontrole, een vertegenwoordiger van de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid, twee vertegenwoordigers van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap en twee experts van verschillende taalrollen en anderzijds drie vertegenwoordigers per representatieve vakbondsorganisatie in de zin van artikel 7 van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel.

De begeleidingscommissie heeft als taak elk jaar een verslag betreffende de toepassing binnen elke overheidsdienst op te stellen voor de Regering. De Commissie verkrijgt hiervoor de informatie nodig voor de uitvoering van haar taak. Ze kan ook aanbevelingen formuleren die nuttig zijn voor de verbetering van het beleid inzake aanwerving van personen met een handicap.

De commissie evalueert jaarlijks de inspanningen die worden geleverd door elke overheidsdienst en ze gaat ook na of de verplichting om binnen het personeelseffectief minstens 3%

personen met een handicap effectief te werk te stellen werd nageleefd. Indien dat niet het geval is, formuleert ze op grond van die evaluatie een advies.

De begeleidingscommissie heeft tijdens 2009-2010 daadwerkelijk gewerkt aan zijn opdracht. De NHRPH stelde twee kandidaten voor de functie van expert voor, die beiden ook als deskundige werden aangeduid. Het zijn mevrouw Rébeka Mutombo als deskundige voor de Franse taalrol en de heer Herman Janssens als deskundige voor de Nederlandse taalrol.

Nog een succes voor de NHRPH is dat het voorzitterschap van de commissie werd ingevuld door de heer David Lefebvre, lid van het bureau van de NHRPH. Samen met de heer Michel Magis vertegenwoordigt hij de NHRPH in de commissie.

De voorzitter van de begeleidingscommissie heeft op regelmatige basis verslag uitgebracht van de activiteiten van de commissie, in de werkgroep tewerkstelling van de NHRPH en in de plenaire vergadering. Over een aantal punten is ook het standpunt van de NHRPH gevraagd. Het betreft onder meer het voorstel van vragenlijst voor alle ambtenaren, de te volgen methodologie (waarbij geadviseerd werd de wettelijke opdracht van de commissie centraal te stellen) en het opstellen van de tekst van het ontwerp van inleiding bij het verslag (op verzoek van de begeleidingscommissie).

4. Werkgroep tewerkstelling

In het kader van de bespreking van de activiteiten van de Nationale Hoge Raad voor Personen met een handicap verdient de werkgroep tewerkstelling een speciale vermelding.

Een werkgroep Tewerkstelling was ook actief onder voorbije mandaten; het was duidelijk dat dit moest behouden blijven. Het is trouwens de enige interne werkgroep: de NHRPH hecht immers veel belang aan het probleem van de tewerkstelling van personen met een handicap als het middel bij uitstek tot deelname aan het maatschappelijk leven.

Als voorzitter werd de heer Lefebvre aangeduid, als effectieve leden de dames Ingrid Borré, Pascale Van Der Belen en Lieve Vijverman en de heren Stéphane Emmanuelidis, Helmut Heinen, Michel Magis en Pierre Gyselink.

Deze werkgroep ligt aan de basis van alle adviezen inzake tewerkstelling en inkomen van de Nationale Hoge Raad en van de samenwerking met de gelijknamige werkgroep van de Interministeriële Conferentie.

5. Ouderschapsverlof

In uitvoering van het begrotingsconclaf werden de voorwaarden tot het opnemen van het ouderschapsverlof gewijzigd, in die zin dat de leeftijdsvoorwaarde van het kind tot 12 jaar wordt uitgebreid. Het is een budgettaire nuloperatie die in het teken staat van het gezinsleven van het kind. Tezelfdertijd is de leeftijdsvoorwaarde gelijk geworden, en houdt geen rekening meer met de situatie van het kind (geboorte, adoptie, geboren met handicap).

De periode die kan opgenomen worden blijft dezelfde. Ook de periode waarvoor een vergoeding wordt uitbetaald blijft behouden op 1 jaar, de andere 2 jaren zijn op eigen kosten. Ten gronde verandert er dus niet veel.

De NHRPH heeft in zijn advies (2009-06) aangegeven dat een kind met een handicap een zware last betekent voor een gezin. Een extra maatregel zou voor deze gezinnen dus wenselijk geweest zijn. De huidige maatregel laat wel een soepeler gebruik toe.

Het koninklijk besluit van 27 maart 2009 tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 oktober 1997 tot invoering van een recht op ouderschapsverlof in het kader van de onderbreking van de beroepsloopbaan, verscheen in het Belgisch Staatsblad van 1 april 2009.

6. Advies nr. 1705 van de Nationale Arbeidsraad

Op initiatief van de Nationale Arbeidsraad (NAR) zelf werd de NHRPH in het bezit gesteld van advies nr. 1705 van de NAR van 7 oktober 2009 over de structurele en zichtbare vereenvoudiging van de banenplannen, de bijdrageverminderingen en de activering van de werkloosheidsuitkeringen.

De werkgroep tewerkstelling heeft dit advies besproken en een aantal bedenkingen geformuleerd die aan de NAR meegedeeld werden.

Wat betreft het Fonds voor Tewerkstelling is de formulering niet heel duidelijk, in die zin dat niet gezegd wordt dat de 5 miljoen euro

uitsluitend de tewerkstelling van personen met een handicap moet ten goede komen, een absolute voorwaarde voor de NHRPH.

Er is een probleem met het gebruik van de term "sociale werkplaatsen". Op niveau van het Vlaamse Gewest zijn sociale werkplaatsen bedoeld voor ongeschoolden en personen met psychologische problemen. Er bestaat evenwel een tegenhanger op het niveau van het Waalse en het Brusselse gewest: met "entreprises de travail adapté" en "entreprises à finalité sociale" wordt de ganse sociale economie bedoeld.

In het advies wordt ook niets gezegd over een aantal begrippen die voor de NHRPH belangrijk zijn: de deeltijdse tewerkstelling, de situatie van personen met een zware handicap, de VDAB die alle bevoegdheden inzake professionele inschakeling heeft die vroeger toekwamen aan het VAPH. De VDAB moet als betrokken actor erkend worden.

De NHRPH heeft dit initiatief van de NAR op prijs gesteld als een gebaar van erkenning.

Met een brief van 8 februari 2010 bevestigt de Nationale Arbeidsraad dat met het begrip « sociale werkplaatsen » alle ondernemingen bedoeld worden die vallen onder het paritair comité 327 voor de beschutte en sociale werkplaatsen.

7. Studie inactiviteitsvallen

Via de werkgroep tewerkstelling wordt de NHRPH op de hoogte gebracht van de opdracht die Vlaams minister Frank Vandenbroucke gegeven heeft aan het Centrum voor Sociaal beleid Herman Deleeck, om de inactiviteitsvallen voor personen met een handicap of langdurige gezondheidsproblemen te onderzoeken. Vertrekkende van het STASIM-model zijn de gevolgen op het inkomen berekend in verschillende situaties bij overgang van een arbeidsongeschiktheidsuitkering naar werk.

Tijdens een speciaal georganiseerde voorstelling wordt de studie in oktober voorgesteld aan de leden van de werkgroep tewerkstelling en andere geïnteresseerden.

De werkgroep heeft enkele belangrijke bezwaren: de tabellen opgesteld door het Centrum Herman Deleeck laten een aantal elementen buiten beschouwing, waardoor een vertekend beeld van de resultaten gegeven wordt en de situatie van personen met een

handicap te rooskleurig voorgesteld wordt. Een beleidsmaker zou dus verkeerde besluiten kunnen trekken.

- Wat betreft de personen met een inkomen worden onkosten (bijvoorbeeld kinderopvang) wel afgetrokken terwijl voor personen met een tegemoetkoming de kosten als gevolg van handicap niet worden afgetrokken;
- Voor personen zonder werk wordt systematisch rekening gehouden met het inkomen van de partner, echter niet voor personen met een handicap die een tegemoetkoming krijgen, tenzij het inkomen van de partner zeer laag is.

De NHRPH stelde dat het niet kon dat bij de berekening van het jaarlijkse inkomen rekening wordt gehouden met de integratietegemoetkoming.

De verantwoordelijken werden op de hoogte gebracht van de bezwaren geformuleerd door de NHRPH (advies 2010-8). Daarop is geen officiële reactie ontvangen.

8. Voorstel tot vermindering van de werkgeversbijdrage

Via een lid van de *Conseil consultatif bruxellois francophone, section personnes handicapées*, werd de NHRPH in kennis gesteld van een probleem in verband met vermindering van sociale bijdragen bij de tewerkstelling van een persoon met een handicap. De vermindering van werkgeversbijdragen geldt alleen voor een tewerkstelling in een beschutte werkplaats (paritair comité 327). De probleemsteller vond dit in hoge mate discriminerend: de regel heeft een negatief effect op alle inspanningen die gedaan worden om de tewerkstelling van personen met een handicap in het gewone werksmilieu te bevorderen. Gesteld werd ook dat de middelen van het Fonds voor Tewerkstelling hiervoor zouden kunnen aangewend worden.

De Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap is van oordeel dat positieve discriminatie ten gunste van de beschutte werkplaatsen geoorloofd is. Dit moet de beschutte werkplaatsen toelaten competitief te blijven in een moeilijke concurrentiestrijd. Er is nooit sprake van geweest van het tegenover elkaar plaatsen van de tewerkstelling in de beschutte werkplaatsen en de "gewone" tewerkstelling.

Het Fonds voor tewerkstelling bestaat niet meer. Voorstellen met betrekking tot het gebruik van de middelen zijn dus zonder voorwerp geworden.

Eind 2009 stuurde de *Conseil consultatif bruxellois* officieel een studie door over een voorstel tot vermindering van de werkgeversbijdragen. Het doel is de federale overheid ertoe te bewegen aansporingen te geven ten gunste van de tewerkstelling van personen met een handicap in het gewone tewerkstellingsmilieu. Gevraagd werd dat de NHRPH daarover een standpunt inneemt.

In augustus 2010 schreef de NHRPH de *Conseil consultatif bruxellois* een brief met opmerkingen en aanbevelingen. Zo moet er o.a. goed worden nagegaan of de voorgestelde oplossing wel de beste is. Een van de voorgestelde mogelijke oplossingen was het verminderen van de sociale bijdragen. De NHRPH is hier niet principieel tegen, maar haalde toch enkele punten aan:

- Er is al een gedeeltelijke vermindering van een bepaalde duur mogelijk voor personen die moeilijk kunnen worden tewerkgesteld zonder daarom in een beschermde werkplaats te werken.
- Een maatregel waarbij de sociale bijdragen worden verminderd kan een negatief maatschappelijk beeld creëren van personen met een handicap, dat van zwakkere individuen die maar moeilijk aan het werk kunnen worden gezet.

Verder is er ook een risico dat de hele onderneming op het niveau van de Gemeenschappen en Gewesten een vestzakbroekzakoperatie wordt. Bovendien bestaat de kans dat er gevolgen zijn voor de federale portefeuille voor de sociale zekerheid, waarvan het geld trouwens ook voor een stuk afkomstig is van de sociale bijdragen.

11. Internationale dossiers

1. BDF

Aangezien de bevoegdheden van de NHRPH zich op het federale (nationale) niveau situeren is het Belgian Disability Forum (BDF) een erg nuttige partner: dankzij de opvolging van de beleidsontwikkeling op Europees niveau door het BDF is de NHRPH goed op de hoogte en kan hij wanneer nodig een gepast standpunt innemen.

De samenwerking tussen NHRPH en BDF verloopt al geruime tijd systematisch en gestructureerd: de bureaus van beide organen

komen om de twee maanden samen om van gedachten te wisselen over de lopende dossiers. De twee nemen soms ook gemeenschappelijke initiatieven.

2. VN-verdrag

In 2009 werd een wetgevend proces van lange adem afgerond : op 2 juli 2009 heeft de permanente vertegenwoordiger van België bij de Verenigde Naties het ratificeringsinstrument van het VN-verdrag inzake de rechten van de personen met een handicap (UNCPRD) officieel neergelegd in het hoofdkwartier van de VN in New York.

Op 1 augustus 2009 verschenen de tekst van het Verdrag en het facultatieve protocol in het Belgisch Staatsblad. Vanaf dan was het UNCPRD van kracht voor België.

Op 9 juli 2009 publiceerde de NHRPH hier samen met het BDF een persbericht over. Daarin benadrukten de twee organen het historische belang van dat feit voor alle personen met een handicap in België. Ze brachten o.a. in herinnering wat er allemaal aan voorafging. Het BDF en de NHRPH hebben immers sinds 2006 geen inspanningen geschuwd om de verschillende regeringen die België rijk is aan te sporen om snel komaf te maken met de ratificatie, een waar hindernissenparcours in de confederale Belgische context.

In het persbericht werd vooral gewezen op de berg werk die nog wacht voor er van een correcte toepassing van de UNCPRD sprake kan zijn. In de eerste plaats is er artikel 33, de hoeksteen van het verdrag, waarin de begeleidings- en opvolgingsaspecten van het verdrag worden uiteengezet. De noodzaak van het betrekken van de vertegenwoordigende structuren van personen met een handicap komt er duidelijk uit naar voren.

Tot slot herinnerde het persbericht nog aan de deadline van 1 augustus 2011. Tegen dan moest België zijn eerste verslag over de situatie van de personen met een handicap in België vanuit het perspectief van het VN-verdrag aan de VN overmaken.

Voor de NHRPH is de implementatie van het UNCPRD op Belgisch niveau het cruciale dossier bij uitstek. Tijdens het tweede semester van 2009 heeft de NHRPH er bij de vertegenwoordiger van het kabinet van de Staatssecretaris voor personen met een handicap voortdurend op gehamerd hoe belangrijk een snelle en volledige implementatie van het UNCPRD is. Herhaaldelijk heeft de NHRPH aandacht gevraagd voor de praktische aspecten van de toepassing van artikel 33: zonder performant opvolgingsorgaan en zonder

betrokkenheid van de vertegenwoordigende organen van de PMH is het UNCRPD als een cadeauverpakking: mooi, maar leeg.

3. Reglement EG 1371/2007 inzake de rechten en plichten van treinreizigers

Het Reglement EG 1371/2007 betreffende de rechten en plichten van treinreizigers is nu een basisinstrument voor de NHRPH. In die zin kwam het bijzonder goed van pas bij de gesprekken tussen NHRPH en NMBS, vooral bij het opstellen van het advies over Revalor, goedgekeurd op 20 april 2009 en aan de Staatssecretaris bezorgd op 24 april 2009.

4. Structuurfondsen

De Europese structuurfondsen vormen een van de belangrijkste financiële instrumenten van de Europese Unie. Hiermee financiert de EU projecten in de socio-economische sfeer op grond van de projectoproep.

Voor het programma 2007-2013 heeft de beweging van de PMH drie belangrijke punten bekomen op het vlak van de Europese regelgeving inzake het toekennen en vrijmaken van de fondsen:

- Toegankelijkheid van personen met een handicap tot en binnen de projecten en non-discriminatie worden noodzakelijke toelatingscriteria voor Europese cofinanciering van projectoproepen (artikel 16 van het Algemeen Reglement).
- De verenigingen van PMH mogen vragen om bij de opvolgingsprocessen van de invoering en bestemming van de Fondsen (artikel 11) betrokken te worden.
- Jaarlijks moet er een verslag opgesteld worden voor de Europese Commissie (artikel 10) over de vorderingen op het vlak van de implementatie van de mainstreaming van de handicap en de non-discriminatie in de ontwikkeling van de structuurfondsen.

In de loop van 2009 heeft de NHRPH contact opgenomen met de drie organisaties van steden en gemeenten¹⁰ om te weten hoe die drie artikelen (10, 11 en 16) nageleefd worden in uitwerking van de

---

¹⁰ Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw, Union des Villes et Communes de Wallonie en Vereniging van de Stad en de Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

projecten die Europese steun genieten. Daarop ontving de NHRPH wel bevestigingen van ontvangst, maar geen concrete antwoorden.

5. Liberalisering van diensten van algemeen belang

De Europese Commissie heeft in januari 2004 een voorstel van richtlijn uitgebracht over de diensten op de interne markt.

Op de infosessie van het BDF op 2 oktober 2009 hadden de leden van de NHRPH de kans om kennis te maken met de belangrijkste aandachtspunten voor de PMH en hun organisaties voor de volgende jaren.

De NHRPH moet extra waakzaam zijn tijdens de implementatie van de richtlijn in België en mag niet nalaten van de Staatssecretaris te interpellieren over de concrete toepassing. Bijzondere aandacht zal de NHRPH aan de dag leggen voor het bepalen van de kwaliteitseisen van de voorgestelde diensten voor PMH.

6. Academic Network of European Disability Experts (ANED)

Op 25 oktober 2009 vertegenwoordigde de voorzitter de NHRPH tijdens een presentatie- en coördinatievergadering van het BDF over de "Academic network of European Disability Experts" (ANED).

Professor Devlieger, Belgisch vertegenwoordiger binnen ANED, hield er een korte presentatie over het geleverde werk. Hij beloofde de vertegenwoordigende structuren van de PMH op de hoogte te houden van de werkzaamheden van ANED.

[Inhoudsopgave](#)

III. ADVIEZEN 2009 - 2010¹¹

- 2009-01: Verhoging van de vrijstelling van het inkomen toegepast op de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden
- 2009-02: Uitbreiding van de hervorming van het stelsel van de verhoogde kinderbijslag
- 2009-03: Fonds voor tewerkstelling van personen met een handicap
- 2009-04: Voorstellen van de werkgroep 'medische evaluatie'
- 2009-05: Toegankelijkheid van de Finance Tower
- 2009-06: Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 oktober 1997 tot invoering van een recht op ouderschapsverlof in het kader van de onderbreking van de beroepsloopbaan
- 2009-07: Fonds voor tewerkstelling
- 2009-08: Documenten 1041/001 (wetsvoorstel tot wijziging van artikel 7 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap teneinde de vermindering van de tegemoetkomingen op basis van de inkomsten van de echtgenoot of samenwonende, af te schaffen) en 1437/001 (wetsvoorstel tot opwaardering van de tegemoetkomingen voor personen met een handicap)
- 2009-09: Ontwerp van koninklijk besluit houdende wijziging van het koninklijk besluit van 22 mei 2003 betreffende de procedure voor de behandeling van de dossiers inzake tegemoetkomingen aan personen met een handicap
- 2009-10: Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 oktober 1971 tot uitvoering van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag en het koninklijk besluit van 26 oktober 2004 tot uitvoering van de artikelen 42bis en 56, §2, van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders
- 2009-11: Verhuur van rolstoelen
- 2009-12: Wegcode
- 2009-13: Algemene beleidsnota 2009 van mevrouw de Staatssecretaris Fernandez Fernandez
- 2009-14: Revalor
- 2009-15: Mobiele traplift voor rolstoel
- 2009-16: Vergelijkbare aandoening of vergelijkbare ernst
- 2009-17: Vrijwillige of betaalde arbeid
- 2009-18: Economische crisis

---

¹¹ U kunt al deze adviezen terugvinden op <http://ph.belgium.be>

- 2009-19: Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 3 mei 1991 tot uitvoering van de artikelen 47, 56septies en 63 van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders en van artikel 96 van de wet van 29 december 1990 houdende sociale bepalingen
- 2009-20: Werkgroep chronische ziekten
- 2009-21: Omzendbrief parkeren
- 2009-22: Animatiefilmpjes personen met een handicap
- 2009-23: Werkgelegenheidsplan 2009
- 2009-24: Ontwerp van koninklijk besluit houdende wijziging van het koninklijk besluit van 17 juli 2006 tot uitvoering van artikel 4, §2, van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap, en betreffende een voorontwerp van wet tot wijziging van artikel 4 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap.
- 2009-25: Assistentie PRM – verplichte aanmelding
- 2009-26: Fiscale aftrekbaarheid voor de kosten van bijstand voor personen met een handicap thuis
- 2009-27: Ontwerp van koninklijk besluit, houdende wijziging van artikel 13 van het koninklijk besluit van 22 mei 2003 betreffende de procedure voor de behandeling van de dossiers inzake tegemoetkomingen aan personen met een handicap
- 2009-28: Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 mei 2003 betreffende de procedure voor de behandeling van de dossiers inzake tegemoetkomingen aan personen met een handicap
- 2009-29: Plaatsen van totems in stopplaatsen voor de trein + Bijlage
- 2009-30: Aanpassing van Brussel-West
- 2009-31: Aanpassing van treinhalte Simonis
- 2009-32: Keuze van een financieel model om het dekkingsplan voor chronisch zieken vast te leggen
- 2009-33: Opstelling van 4 nieuwe formulieren inzake:
  - Verklaring voor het verkrijgen van de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming;
  - Ontvangstbewijs van de aanvraag voor het verkrijgen van de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming;
  - Medische vragenlijst voor het verkrijgen van de inkomensvervangende tegemoetkoming en de integratietegemoetkoming;
  - Verklaring van inkomsten voor het verkrijgen van een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden.
- 2010-01: Aanpassingswerken in treinhalte Saint-Denis-Bovesse
- 2010-02: Aanpassingswerken in de treinhalte van Haaltert
- 2010-03: Aanpassingswerken in treinhalte Willebroek
- 2010-04: Aanpassingswerken in treinhalte Denderleeuw

- 2010-05: Pilootproject met de assistentie- en informatiezuilen in Waregem en Jambes + opmerkingen
- 2010-06: Plaatsen van totems op perrons van treinhalttes
- 2010-07: Toepassing op Belgisch federaal vlak van artikel 33 van het VN-Verdrag over de rechten van de personen met een handicap
- 2010-07bis: Toepassing op het Belgische federale niveau van artikel 33.2 van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap
- 2010-08: Inactiviteitsvallen bij personen met een arbeidshandicap geschreven door het Centrum voor Sociaal beleid Herman Deleeck in opdracht van de Vlaamse Minister van tewerkstelling
- 2010-09: Voorstel van de interne werkgroep met betrekking tot de oprichting van een Task force, inbegrepen de lijst met namen van deskundigen
- 2010-10: Voorstel van de Europese Commissie met betrekking tot zijn strategie voor een slimme en inclusieve groei
- 2010-11: Verhuis van de medische dienst
- 2010-12: Formulier "Verklaring voor het verkrijgen van een verminderskaart voor het openbaar vervoer voor slechtzienden"
- 2010-13: Ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 19 december 2001 tot bevordering van de tewerkstelling van langdurig werkzoekenden met het oog op het bevorderen van de tewerkstelling van werkzoekenden met een verminderde arbeidsgeschiktheid
- 2010-14 : Regelgeving en opvolging bij de NMBS
- 2010-15: Station Brussel-Noord
- 2010-16: Station van Aalst
- 2010-17: Station van Veltem
- 2010-18: Station van Brussel West
- 2010-19: Tactiele inlichtingen op trapeleuningen
- 2010-20: Station van Oostende
- 2010-21: Experimenteel project "Terbeschikkingstelling van hulpmiddelen" bij het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
- 2010-22: Implementatie van leidraden in België en de noodzaak van het integreren van de behoeften van personen met een handicap in de Nationale hervormingsplannen 2010-2020
- 2010-23: Het nieuw model van algemeen attest en de nieuwe wijze waarop het sociaal tarief voor gas en elektriciteit wordt toegekend
- 2010-24: Ontwerp van ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 7 mei 1999 betreffende de parkeerkaart voor mensen met een handicap
- 2010-25: Welvaartsaanpassing van de tegemoetkomingen aan personen met een handicap
- 2010-26: Criteria voor het verkrijgen van de parkeerkaart voor personen met een handicap

September 2013

Redacteurs: Olivier Magritte, Lucie Ophalvens, Benjamin Laureys, Daniel Tresegnie en Véronique Duchenne

Eindredactie: Benjamin Laureys

Verantwoordelijke uitgever: Jokke Rombauts, voorzitter NHRPH

**Website <http://ph.belgium.be>
Tel. secretariaat 02/509 82 24
Administratief Centrum Kruidtuin
Finance Tower
Kruidtuinlaan 50, bus 150
1000 BRUSSEL**